

Rekenkamercommissie

Schiedam-Vlaardingen

Commissie voor beleidsonderzoek

Doorwerkingsonderzoek aanbevelingen Rekenkamercommissie Schiedam-Vlaardingen in de gemeente Schiedam

Mei 2019

Colofon:

Rekenkamercommissie Schiedam-Vlaardingen:

Secretariaat

Adres: Postbus 1002
3130 EB Vlaardingen

Telefoon: 010 248 4000

e-mail: mieke.vanderstel@vlaardingen.nl

Samenstelling Rekenkamercommissie

Voorzitter: drs. William van Deursen BPM

Plaatsvervangend voorzitter: dr. Rob Gilsing

Lid: drs. Bianca Rook

Lid: drs. Hans Démoed

Secretaris: Mieke van der Stel

Uitvoering onderzoek door Rekenkamercommissie

Mei 2019

Inhoudsopgave

BESTUURLIJKE NOTA

1 Doorwerkingsonderzoek 2018

1.1 Inleiding	3
1.2 Vraagstelling	3
1.3 Aanpak, reikwijdte en operationalisering	4
1.4 Leeswijzer	5

2 Bevindingen van dit onderzoek

2.1 Resultaten van dit onderzoek	6
2.2 Vergelijking met voorgaande onderzoeken	7

3 Conclusies en aanbevelingen

3.1 Doorwerking	8
3.2 Aanbevelingen	9

NOTA VAN BEVINDINGEN

4 Doorwerking

4.1 Inleiding	11
4.2 Nazorgonderzoek 2011	11
4.3 Onderzoek Handhaving en Toezicht: "Code Lichtblauw: Oké"	12
4.4 Onderzoek Inkoopbeleid: "Er zit nog meer in het vat"	12
4.5 Quick scan Wmo: "Innoveren om te besparen"	14
4.6 Quick scan Subsidies	17
4.7 Onderzoek winkelleegstand binnenstad Schiedam: "Schiedam aan de Top"	19
4.8 Onderzoek decentralisatie jeugdzorg: "de raad in positie"	23
4.9 Onderzoek Inspraak en burgerparticipatie: "Van inspraak naar samenspraak"	27
4.10 Onderzoek Inhuur externen: "Het stuur op Inhuur"	29
4.11 Onderzoek Participatiewet: "Aan de slag"	32

BIJLAGEN

Bijlage 1 Stappenplan Meten van doorwerking decentrale rekenkamers	35
--	----

BESTUURLIJKE NOTA

1 Doorwerkingsonderzoek 2018

1.1 Inleiding

De Rekenkamer commissie Schiedam–Vlaardingen (RKC) wil door middel van onderzoek bijdragen aan de kwaliteit van het openbaar bestuur. Daarvoor doet de RKC in de uitgebrachte onderzoeksrapporten aanbevelingen die deze kwaliteit ondersteunen en/of verder kunnen vergroten. Daarom geeft de RKC periodiek de bevindingen weer van de mate waarin opvolging van de aanbevelingen uit de RKC- onderzoeken plaatsvindt. Deze bevindingen leggen wij vast in een zogenaamd “Stoplichtenoverzicht”.

Dit overzicht geeft per aanbeveling weer of en in welke mate een aanbeveling van de RKC is opgevolgd. De laatste actualisatie van dit overzicht vond in 2014 plaats en betrof de onderzoeken over de jaren 2004-2012. In 2018 voerden wij opnieuw een actualisatie uit waarin de onderzoeken over de jaren 2013-2016 zijn betrokken. Reden waarom geen onderzoeken uit 2017 zijn opgenomen is dat de tijd om aanbevelingen daadwerkelijk te implementeren voor deze onderzoeken te kort is om daarover al een onderbouwde uitspraak te kunnen doen..

In dit onderzoek is gebruikt gemaakt van de vernieuwde systematiek van Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRR). Belangrijk verschil met de voorgaande systematiek is dat een splitsing is gemaakt in het “bereik” van het onderzoek en het “effect”. Hiermee wordt er rekenschap van gegeven dat als het onderzoek geen effect had (concreet: aanbevelingen niet zijn overgenomen) er door het “bereik” (aandacht die het onderzoek kreeg) wel aan de doelstelling van het onderzoek tegemoet kan zijn gekomen.

1.2 Vraagstelling

Vanwege de consistente lijn met eerdere onderzoeken formuleerden wij evenals in voorgaande jaren de onderstaande onderzoeksvraag:

“Wat deed het gemeentebestuur van Schiedam met de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie zoals opgenomen in de rapportages over de jaren 2013-2016?”

Om tot een antwoord op deze vraag te komen, zijn deelvragen geformuleerd. De deelvragen groepeerden wij rond de onderdelen A (het bereik) en B (het effect) uit het vernieuwde model van de NVRR.

A: Het bereik van het onderzoek

De NVRR hanteert hier de volgende indeling:

A1 – De aandacht voor het product in de politiek-bestuurlijke context

- Heeft het college een bestuurlijke reactie opgesteld? Wat was die reactie?
- Is het product geagendeerd voor behandeling in de commissie en/of raad? Wanneer?
- Op welke wijze is het product / zijn de aanbevelingen aangeboden?

A2 – Bespreking van het product in commissie en raad

- Nam commissie/raad ruimte voor de behandeling van / discussie over het onderzoek?

A3 – Besluitvorming over de aanbevelingen

- Welke besluiten zijn er door de gemeenteraad genomen m.b.t. het rapport?

A4 – De externe aandacht voor het product bij de samenleving, pers et cetera

- Welke digitale externe aandacht was er voor het rapport (bij samenleving, pers, andere rekenkamers?)

B: Het effect van het onderzoek

B1 – Implementatie van de aanbevelingen

- Wat is de stand van zaken m.b.t. de nog niet opgevolgde aanbevelingen uit het onderzoek van 2014?
- Welke acties heeft het gemeentebestuur ondernomen om de besluiten van de raad uit te voeren?
- Zijn aanbevelingen opgenomen in beleidsvoornemens?
- Is het nieuwe of aangepaste beleid in de lijn van de aanbevelingen van de RKC?

B2 – Bereikte effecten

- Is er als gevolg van het product een aantoonbare wijziging opgetreden in de beleidsuitvoering?
- Is er als gevolg van het product een verandering opgetreden in (de wijze van) besluitvorming door college en raad?
- Is er een wijziging opgetreden in de meningsvorming bij college en raad?

B3 – Mate van doelbereik door de rekenkamer

- In hoeverre heeft het onderzoek voldaan aan het doel dat de RKC daarmee voor ogen had?

1.3 Aanpak, reikwijdte en operationalisering

Het onderzoek betreft alle RKC-rapporten die in de periode (2013-2016) zijn uitgebracht. Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van het Stappenplan “Metten van doorwerking decentrale rekenkamers”, zoals in 2017 opgesteld door de Commissie Kwaliteitszorg van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK). Zie bijlage 1 voor het Stappenplan en het model.

De onderdelen A en B hebben wij daarbij als volgt geoperationaliseerd:

A: Reikwijdte

In dit onderdeel brengen wij feitelijk in beeld welke aandacht (het bereik) het rekenkamerproduct had en hoe het is gebruikt binnen het samenspel van rekenkamer, raad, college en ambtelijke organisatie.

Variabelen die hierbij een rol spelen zijn:

- De wijze waarop het product is aangeboden;
- De aandacht voor het product bij college, raad en ambtelijke organisatie;
- De bespreking van het product en de daarin gedane aanbevelingen door de commissie en/of raad;
- De besluitvorming over de aanbevelingen in het product.

De mate waarin het product aandacht kreeg van college / raad leiden wij af aan de hand van een aantal indicatoren met bijbehorende aannames:

- Voorbereiding van het document: is er wel/geen uitgebreid raadsvoorstel opgesteld waarin op afzonderlijke wijze op de aanbevelingen wordt ingegaan?
- Is het document behandeld in de commissie of direct in de raad?
- Behandeltijd in de commissie / raad: indien het document een korte behandeltijd had / als hamerstuk is geagendeerd, is de aanname dat de politieke interesse minder is geweest;
- Aantal fracties dat vragen stelde / opmerking plaatste over het document: hierbij is de aanname dat een groter aantal vragen / opmerkingen een teken is van grotere belangstelling voor het onderwerp.

Daarnaast kijken wij naar de aandacht die het onderzoek in de digitale pers kreeg. Dit doen wij door op internet de zoekopdracht op naam van het rapport en onderwerp van het onderzoek in te geven.

B: Effect

Op basis van de bovenstaande vragen doen wij een uitspraak over het bereik. Dat zegt nog niets over het effect van het onderzoek.

Het idee van een rekenkamerproduct is dat het leidt tot een bepaalde verandering, dat het iets te weeg brengt. Binnen de organisatie of in termen van effect. Dit wordt onderzocht in onderdeel B, waar feitelijk in kaart wordt gebracht wat er na besluitvorming veranderd is als gevolg van het rekenkamerproduct. Indicatoren daarvoor:

- Implementatie van de aanbevelingen of de redeneertrant in beleid(svoornemens) en/of de uitvoering daarvan;
- De mate van doelbereik door de rekenkamer: in hoeverre heeft het product voldaan aan het doel dat de rekenkamer ermee voor ogen stond. dat het iets te weeg brengt?.

Centraal staat dus de vraag welke aandacht de aanbevelingen en/of redeneertrend van de RKC had en of deze zijn opgenomen in beleid(svoornemens). Per onderzoek is een conclusie getrokken over de doorwerking van dit onderzoek. Alle gegevens zijn in een totaaloverzicht verzameld (Hoofdstuk 2) en daaruit zijn overallconclusies getrokken en aanbevelingen geformuleerd (Hoofdstuk 3).

1.4 Leeswijzer

Het rapport bestaat uit een bestuurlijke nota met daarin een beschrijving van het onderzoek (hoofdstuk 1), een overzicht van de algemene bevindingen in hoofdstuk 2 en de conclusies en aanbevelingen in hoofdstuk 3. De Nota van Bevindingen omvat hoofdstuk 4 dat bestaat uit 10 paragrafen met de bevindingen per onderzoek. De betekenis van de “stoplichten” is in een legenda onderaan de pagina weergegeven.

2 Bevindingen van dit onderzoek

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het onderzoek in Schiedam samengevat en getotaliseerd. Er wordt aangegeven hoe de aanbevelingen zijn opgevolgd.

2.1 Resultaten

De in hoofdstuk 4 beoordeelde opvolging van aanbevelingen heeft als resultaat:

A: Bereik

De onderstaande tabel bevat gegevens m.b.t. de behandeling in commissie en raad:

Rapport	Datum Commissie	Behandelingstijd	Aantal fracties	Datum Raad	Behandelingstijd	Aantal fracties
Inkoopbeleid	29-10-2013	20 min.	6	7-11-2013	1 min	0
Quick scan Wmo	niet	0 min-	nvt	5-6-2014	0 min	0
Quick scan subsidies	30-6-2014	15 min	6	10-7-2014	5 min	8
Winkelleegstand binnenstad	14-10-2014	1 uur	7	28-10-2014	0 min	0
Decentralisatie Jeugdzorg	14-4-2015	34 min	6	21-4-2015	11	4
Inspraak en burgerparticipatie	19-5-2015	15 min	5	21-5-2015	0,5 min	0
Inhuur externen	1-3-2016	30 min	6	8-3-2015	6 min	3
Participatiewet	14-6-2016	15 min	5	28-6-2016	0,5 min	0
Totaal						

B: Effect

Onderstaande tabel geeft weer over een aanbeveling wel/niet (gedeeltelijk) is opgevolgd:

Rapport	Totaal aanbevelingen	Geheel opgevolgd	Gedeeltelijk opgevolgd	Niet opgevolgd	Niet overgenomen	Anders
Nazorgonderzoek 2011	1			1		
Handhaving en Toezicht	1	1				
Inkoopbeleid	4	3			1	
Quick scan Wmo	5	4	1			
Quickscan subsidies	0					
Winkelleegstand binnenstad	7	2			1	4
Decentralisatie Jeugdzorg	5	2		1		2
Inspraak en burgerparticipatie	3	2	1			
Inhuur externen	5	1			1	3
Participatiewet	4	4				
Totaal	35	19	2	2	3	9
	100%	54%	6%	6%	9%	26%

2.2 Vergelijking met vorige doorwerkingsonderzoeken

De uitkomsten van dit onderzoek vergeleken met de uitkomsten van de onderzoeken uit 2011 en 2014 geven het volgende beeld:

	2011		2014		2018	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Aantal onderzoeken	13		8		8	
Aantal aanbevelingen	106		41		35	
Geheel opgevolgd	61	58%	25	61%	19	54%
Gedeeltelijk opgevolgd	26	25%	7	17%	2	6%
Niet opgevolgd	13	12%	1	2%	2	6%
Niet overgenomen	1	1%	3	7%	3	9%
Anders	5	5%	5	12%	9	26%

3 Conclusies en aanbevelingen

3.1 Doorwerking

A: Het bereik

Nieuw onderdeel van dit rapport is het, conform de nieuwe systematiek van de NVVR, in beeld brengen van het “bereik” van de onderzoeken. Om dit bereik in beeld te krijgen, is een aantal aspecten onderzocht:

- De reactie van het college op het rapport;
- De wijze waarop het rapport in commissie en raad is behandeld;
- De uiteindelijke besluitvorming over het rapport.

Op één na (quick scan WMO) zijn alle onderzoeken in commissievergaderingen besproken. De behandelduur varieerde van 15 minuten tot ruim 1 uur waarbij 5 tot 7 fracties vragen stelden en/of opmerkingen maakten. De behandeling wordt in alle gevallen voorbereid door het aanbieden van een uitgebreid raadsvoorstel waarin de hoofdlijn van het onderzoek wordt geschetst en de conclusies / aanbevelingen individueel staan vermeld. Ook is de reactie toegevoegd die het college op de resultaten van het onderzoek gaf.

Veelal volgde daarna een raadsbehandeling van korte duur. In enkele gevallen is er sprake van een hamerstuk waarover geen beraadslaging plaatsvindt (winkelleegstand, participatiewet, burgerparticipatie). Voor één onderzoek (quick scan WMO) geldt dat deze als ingekomen stuk voor de raad is geagendeerd.

Uit het bovenstaande trekken wij de conclusie dat in vrijwel alle gevallen er sprake was van bestuurlijke aandacht. Deze aandacht krijgt vooral vorm in de commissievergaderingen en in veel mindere mate in de openheid van de raadsvergaderingen.

De digitale externe aandacht is beperkt. Voor géén van de onderzoeken troffen wij op internet verslaggeving in de pers aan.

B: Het effect

Uit het overzicht blijkt dat van het totaal aantal aanbevelingen (35) 54 % geheel is opgevolgd. Dat is iets lager dan het onderzoek uit 2014 waarin nog 61% van de aanbevelingen volledig is opgevolgd. Het percentage gedeeltelijk opgevolgde aanbevelingen daalt van 17% (2014) naar 6% nu. Met opvolging bedoelen wij hier dat dit leidde tot wijziging in beleid, uitvoering daarvan en/of wijze waarop besluitvorming en verantwoording plaatsvindt. Het relatief lage percentage aanbevelingen dat (gedeeltelijk) is opgevolgd vindt met name oorzaak in het feit dat aan 26 % van de aanbevelingen “anders” gevolg is gegeven: voor wat betreft het onderzoek Winkelleegstand binnenstad zijn vier aanbevelingen meegenomen bij het opstellen van het Uitvoeringsprogramma Binnenstad 2015-2018, hoe deze aanbevelingen exact zijn opgevolgd is niet één op één te bepalen. Daarom kregen deze het label “anders”. Voor het onderzoek Decentralisatie Jeugdzorg kan gelet op de ontwikkelingen geen duidelijk uitspraak worden gedaan over de opvolging van de aanbevelingen waardoor ook deze in de categorie “anders” terecht zijn gekomen. Voor een deel is de labeling het gevolg van het feit dat aanbevelingen ruim zijn geformuleerd (“maak van de aanpak winkelleegstand “olympische spelen” bijvoorbeeld) zodat opvolging ook moeilijk meetbaar is. Drie aanbevelingen van het onderzoek Inhuur externen zijn niet meer relevant als gevolg van een gewijzigde werkwijze.

Over het daadwerkelijke resultaat in termen van output/outcome dat bereikt is met de opvolging van de aanbevelingen valt geen conclusie te trekken. Voor de geselecteerde onderzoeken zijn onvoldoende gegevens beschikbaar om deze resultaten te meten. Ook ontbreekt veelal een 0-meting of het voldoende SMART formuleren van de aanbeveling op basis waarvan de uitspraak in goed perspectief kan worden gezet.

3.2 Aanbevelingen

Uit het onderzoek blijkt dat de behandeling in de raad via een raadsvoorstel een uitgebreide voorbereiding kent. Niet in alle gevallen is het onderzoek ook (via een presentatie) toegelicht aan de raadsleden.

Een dergelijke toelichting kan helpen om het bereik van het onderzoek te vergroten. Daarnaast blijkt dat geen uitspraak kan worden gedaan over het effect in termen van output en outcome. Dit is een leerpunt voor volgende RKC-onderzoeken: bezie de mogelijkheid van het meer SMART formuleren van de wijze van toekomstige meting (hoe en wanneer) waardoor gericht onderzoek kan plaatsvinden of het resultaat v.w.b. output/outcome bereikt is.

NOTA VAN BEVINDINGEN

4 Doorwerking

4.1 Inleiding

Van de nieuwe onderzoeken van de gemeente Schiedam geven wij t.b.v. het onderdeel “bereik” aan wanneer het onderzoek is gepubliceerd, behandeld door de gemeenteraad (en de wijze waarop) en de reactie van het college van B&W op het rapport. Ook onderzochten wij of en op welke wijze daaraan in de digitale pers aandacht is besteed.

Voor het onderdeel “effect” verwoorden wij vervolgens de gevonden opvolging van de aanbevelingen waaraan een “stoplichtkleur” is toegekend. Geconcludeerd wordt of al dan niet blijven volgen van de aanbevelingen zal plaatsvinden.

In dit hoofdstuk bespreken wij de volgende onderzoeken:

Rapport	Onderwerp	Verschenen	Bespreking cie	Raadsbesluit
Er zit nog meer in het vat	Inkoopbeleid	10 juni 2013	29 oktober 2013	7 november 2013
Innoveren om te besparen	QS Wmo	23 april 2014	Vka 5-6-2014	
Inzicht in subsidies	QS Subsidies	28 mei 2014	30 juni 2014	Vka 10-7-2014
Schiedam aan de top	Winkelleegstand binnenstad Schiedam	12 juni 2014	14 oktober 2014	28 oktober 2014
De stand van zaken	Nazorgonderzoek 2014	17 juli 2014	Niet	
De raad in positie	Decentralisatie jeugdzorg	18 februari 2015	14 april 2015	21 april 2015
Van inspraak naar samenspraak	Inspraak en burgerparticipatie	16 april 2015	19 mei 2015	27 mei 2015
Het stuur op inhuur	Inschakeling externe inhuur Schiedam	8 december 2015	1 maart 2016	8 maart 2016
Aan de Slag!?	Invoering participatiewet	23 maart 2016	14 juni 2016	28 juni 2016
Het culturele samenspel	Regie op culturele organisaties Schiedam	28 februari 2017	4 april 2017	11 april 2017

In dit hoofdstuk volgen wij tevens de aanbevelingen op die in het doorwerkingsonderzoek “De stand van zaken” uit 2014 zijn aangemerkt als ‘te blijven volgen’. Dit zijn:

Uit het Nazorgonderzoek 2011:

- **Gemeenteraad:** Evalueer binnen vier jaar de in november 2010 vastgestelde procedure behandeling rekenkamerrapporten, zodat de bruikbaarheid van de rapporten op peil blijft.

Uit het onderzoek Handhaving en Toezicht is dit:

- Vraag het college om een tijdige, volledige en inzichtelijke rapportage over het doelbereik van de Lichtblauwe Brigade.

4.2 Nazorgonderzoek 2011

Aanbeveling

Nr	Omschrijving	Score
2	Gemeenteraad: Evalueer binnen vier jaar de in november 2010 vastgestelde procedure behandeling rekenkamerrapporten, zodat de bruikbaarheid van de rapporten op peil blijft.	

Stand van zaken

Vanaf 2010 bespreekt de gemeenteraad de Rekenkamer rapporten aan de hand van een voorstel van de Agendacommissie, waarbij per aanbeveling een besluit wordt genomen. Deze werkwijze is niet aan een expliciet evaluatieonderzoek onderworpen. Van de werkwijze wordt alleen afgeweken als de aanbevelingen niet als concreet genoeg beoordeeld worden om over te nemen.

NOTA VAN BEVINDINGEN

Conclusie

De gemeenteraad heeft de procedure niet geëvalueerd of er een oordeel over uitgesproken. Daarmee is de aanbeveling niet opgevolgd. Gelet op de ouderdom van de aanbeveling en de wijze waarop bespreking wordt voorbereid (uitgebreid raadsvoorstel), is het niet opportuun om deze aanbeveling nog langer op te volgen.

4.3 Onderzoek Handhaving en Toezicht: “Code Lichtblauw : Oké”

Aanbeveling

Nr	Omschrijving	Score
1	Vraag het college om een tijdige, volledige en inzichtelijke rapportage over het doelbereik van de Lichtblauwe Brigade.	

Stand van zaken

Er zijn geen wijzigingen t.o.v. het nazorgonderzoek 2013. Er wordt wederom verwezen naar de reactie van het college van 17 januari 2013, die luidt: “Over de resultaten van het uitvoeringsprogramma Veiligheid wordt ambtelijk viermaandelijks gerapporteerd. Op basis van deze rapportage zal bepaald worden welke informatie met de raad zal worden gedeeld.”

Conclusie

De conclusie is identiek aan de conclusie uit 2013. Door het selecteren van de informatie door het college voldoet de rapportage niet aan alle drie de criteria (volledig) zoals verwoord in de aanbeveling waardoor deze gedeeltelijk wordt opgevolgd. Ook hier is het, gelet op de repeterende wijze van beantwoording, niet langer gewenst om deze aanbeveling op te volgen.

Effect gedefinieerd in mate van bereikte output/outcome

Dit onderzoek betreft één van de drie onderzoeken die is geselecteerd om ook te bezien of een uitspraak kan worden gedaan over bereikt effect in termen van output/outcome. Concreet gaat het hier om de vraag in hoeverre de SMART-geformuleerde effecten ook bereikt zijn. Door het ontbreken van gegevens kan hierover geen uitspraak worden gedaan

Tot zover de opvolging van de openstaande aanbevelingen uit het opvolgingsonderzoek 2014. Onderstaand volgen de nieuwe onderzoeken over de periode 2013 – 2016:

4.4 Onderzoek Inkoopbeleid: “Er zit nog meer in het vat”

Doel van het onderzoek

Als doelstelling is in het onderzoek opgenomen:

Met dit onderzoek wil de Rekenkamercommissie de gemeenteraden ondersteunen. Inzicht in de wijze waarop het gemeenschappelijk inkoopbeleid wordt uitgevoerd en in de resultaten van het inkoopbeleid zijn van belang voor de kaderstellende en controlerende taak van de betrokken gemeenteraden.

Aanbevelingen

Nr	Omschrijving	Score
1	Gemeenteraad: Vraag het college meetbare doelstellingen voor de middellange termijn (1 tot 5 jaar) en korte termijn (korter dan 1 jaar) te formuleren, waardoor de doeltreffendheid van het inkoopbeleid verbeterd kan worden.	
2	College: Pas op concernniveau beproefde inkoopinstrumenten toe, waardoor de doelmatigheid van het inkoopbeleid wordt vergroot.	
3	College: Betrek het BI-MSV bij de onderhandse aanbestedingen binnen de gemeenten	
4	College: Informeer de raad periodiek over de resultaten van het inkoopbeleid.	

Legenda ■ niet opgevolgd ■ gedeeltelijk opgevolgd ■ opgevolgd ■ onbekend ■ niet overgenomen ■ niet meer van toepassing

NOTA VAN BEVINDINGEN

A: Het bereik van het onderzoek

Reactie college

In de reactie van het college van burgemeester en wethouders op het rapport van 7 augustus 2013 aanbeveling 2 over en is bereid aanbeveling 3 op de haalbaarheid te onderzoeken. geeft het college aan dat zij de raad adviseert aanbeveling 1 over te nemen. Het college neemt Van aanbeveling 4 is het college van mening dat hier al invulling aan wordt gegeven.

Aandacht / behandelwijze in commissie en raad

Op 29 oktober 2013 is het rapport in de commissie behandeld. Ten behoeve van deze behandeling is een concepttraadsvoorstel opgesteld waarin op alle conclusies en aanbevelingen wordt ingegaan. De commissie past het concept raadsvoorstel aan en adviseert de raad om de aanbevelingen 2 t/m 4 over te nemen. Er worden vragen gesteld door 6 fracties, de behandeling duurde 20 minuten. Behandeling in de raad vond plaats op 7 november 2013. Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming unaniem overgenomen.

Externe aandacht in digitale media

In de digitale media zijn geen perspublicaties over dit rapport aangetroffen.

Besluit gemeenteraad

De gemeenteraad van Schiedam besloot op 7 november 2013 het volgende:

- Het rapport voor kennisgeving aan te nemen;
- In te stemmen met de conclusies 1 t/m 5;
- In te stemmen met de aanbevelingen 2 t/m 4;
- Het college te verzoeken jaarlijks te rapporteren over de voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen uit dit rapport.

B: Het effect van het onderzoek

Stand van zaken

Aanbeveling 1

Gemeenteraad: Vraag het college meetbare doelstellingen voor de middellange termijn (1 tot 5 jaar) en korte termijn (korter dan 1 jaar) te formuleren, waardoor de doeltreffendheid van het inkoopbeleid verbeterd kan worden.

Deze meetbare doelstellingen kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op:

- specificeren van het percentage gezamenlijke inkooptrajecten;
- door bundeling reduceren van het aantal leveranciers;
- kwantificeren van het inkoopvoordeel (inkooprendement);
- normeren van het aantal inkopen per inkoper;
- aantal klachten en rechtszaken, als maat voor de kwaliteit

Uitvoering

Deze aanbeveling is niet overgenomen waardoor er ook geen opvolging hoeft plaats te vinden..

Aanbeveling 2

College: Pas op concernniveau beproefde inkoopinstrumenten toe, waardoor de doelmatigheid van het inkoopbeleid wordt vergroot.

Gedacht kan worden de volgende punten:

- uitvoeren van inkoopanalyses voor alle inkopen (per gemeente en gezamenlijk);
- opzetten van leveranciersmanagement en een centraal contractenregister (contractenbank);
- bijhouden van een meerjarige inkoopkalender;
- de audits van controller en de accountant over doelmatigheid en rechtmatigheid van inkoop te delen met de CPI en het BI-MSV, om het lerend effect te vergroten van de inkooporganisatie;
- voor meer inkopen over te gaan tot gezamenlijke aanbestedingen, te beginnen bij de ondersteunende taken;
- bij iedere gezamenlijke inkoop één van de budgethouders aan te wijzen als projectleider om eventuele inhoudelijke verschillen te overbruggen.

NOTA VAN BEVINDINGEN

Uitvoering

Schiedam maakt gebruik van beproefde inkoopinstrumenten, onder andere aangereikt door het bureau Inkoop MVS. Medio 2017 is gestart om alle inhuur van personeel d.m.v. Managed Service Provider (MSP) te laten verlopen. Bovendien wordt bij onderhandse aanbestedingen vanaf € 35.000 de inkoopcommunity ingezet. Daarnaast is in 2018 gestart (implementatie 4e kwartaal 2017) met het volledig digitaal afhandelen van alle inkoop van 35.000 euro en hoger.

Aanbeveling 3

College: Betrek het BI-MSV bij de onderhandse aanbestedingen binnen de gemeenten.

Door inwerkingtreden van de nieuwe Aanbestedingswet op 1 april 2013, zijn de drempelbedragen voor nationaal openbaar aanbesteden van werken verhoogd. Inschakeling van BI-MSV voor aanbesteding werken is vereist vanaf een hoger bedrag dan voorheen. Toch is het raadzaam om de expertise van het inkoopbureau in te zetten voor begeleiding en advisering bij meervoudig onderhandse aanbestedingen, waardoor de kans op fouten in de procedure wordt geminimaliseerd.

Uitvoering

Het Bureau Inkoop ontbreekt het aan voldoende capaciteit om, op uitvoerend niveau, bij te dragen aan onderhandse aanbestedingen. De gemeente heeft een lokale inkoopcommunity (project 2015-2017) gevormd om zo het gewenste kwaliteitsniveau bij inkoop te realiseren. Bureau Inkoop is goed bereikbaar als het gaat om individuele advisering in dergelijke trajecten. Daarnaast is het Bureau Inkoop actief betrokken bij de Schiedamse Inkoopcommunity en is zij verantwoordelijk voor het opstellen van het gemeenschappelijke inkoopbeleid. Indirect is zij derhalve betrokken bij onderhandse aanbestedingen.

Aanbeveling 4

College: Informeer de raad periodiek over de resultaten van het inkoopbeleid.

Het BI-MSV verantwoordt zijn werkzaamheden in periodieke verslagen, die aan het OGB worden aangeboden. Deze verslagen kunnen behalve aan het college van burgemeester en wethouders ook ter kennisname aan de gemeenteraad worden gebracht op bijv. een vast verantwoordingsmoment. Door raadsleden is aangegeven dat aan deze informatie behoefte bestaat.

Uitvoering

Via reguliere P&C instrumenten in het kader van jaarrekening- en interimcontrole en begrotingscyclus wordt de gemeenteraad geïnformeerd over het inkoopbeleid

Conclusie

Bereik

De raad kreeg met het aangeboden onderzoek meer inzicht in de wijze waarop het inkoopbeleid is uitgevoerd. De behandeling is voorbereid in een commissie via een raadsvoorstel waarin gedetailleerd op de aanbevelingen wordt ingegaan. Het onderzoek is tevens voorzien van een reactie van het college. In de commissie is het raadsvoorstel aangepast en stelde diverse fracties vragen. Daarmee voldeed het onderzoek aan de doelstelling (bieden van inzicht).

Effect

In totaal zijn 3 van de 4 aanbevelingen overgenomen. Die 3 aanbevelingen zijn ook (grotendeels) opgevolgd. Daarmee heeft het onderzoek naast bereik ook effect gehad. Het verder opvolgen van de aanbevelingen is niet meer noodzakelijk.

4.5 Quick scan Wmo: “Innoveren om te besparen”

Doelstelling van het onderzoek

In het rapport valt de volgende doelstelling te lezen:

Voor de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad is het belangrijk een beeld te krijgen van de gevolgen voor cliënten van de aanstaande wijzigingen in de zorg.. Daarom heeft de

Legenda ■ niet opgevolgd ■ gedeeltelijk opgevolgd ■ opgevolgd onbekend ■ niet overgenomen niet meer van toepassing

NOTA VAN BEVINDINGEN

Rekenkamercommissie (RKC) besloten een quick scan uit te voeren. Met deze quick scan kijkt de RKC ook naar de toekomst en wil daarmee de kaderstellende rol van de raad waar mogelijk versterken.

Aanbevelingen

Nr	Omschrijving	Score
1	Probeer de focus te leggen op een innovatieve werkwijze waarmee op termijn kosten worden bespaard. Als er geen nieuwe werkwijze komt en er wel bespaard wordt, komt de rekening volledig bij de cliënten te liggen. Deze krijgen dan minder zorg.	
2	Sluit als gemeenten een communicatiepact met aanbieders. Communiceer gezamenlijk over het veranderende sociale domein en waarom dat is. Nu krijgen cliënten allerlei verhalen van ongeruste professionals (aanbieders, huisartsen et cetera) via de krant. Dit leidt tot ongerustheid.	
3	Wij raden aan om te onderzoeken of een oriëntatieperiode in combinatie met een keukentafelgesprek, niet meer recht doet aan de praktijk. Veel cliënten weten zelf niet wat hun zorgvraag en netwerk is en dit valt dan niet in één gesprek te achterhalen. Door een oriëntatieperiode wordt de diagnose en dus het maatwerk beter. De uitvoerders geven aan dat door een oriëntatieperiode beter valt vast te stellen wat het echte probleem is.	
4	Investeer in de begeleiding van mantelzorgers en vrijwilligers in de zorg. Er wordt veel van hen verwacht, waardoor ook zorg en begeleiding voor hen noodzakelijk is.	
5	Gemeenten stem de registratie en verantwoording van Wmo-activiteiten op elkaar af. In het onderzoek is opgevallen dat de gemeenten Schiedam en Vlaardingen verschillende kosten aanmerken als kosten van de Wmo. De resultaten van beide gemeenten kunnen beter met elkaar vergeleken worden als de verantwoordingswijze gelijk is.	

A: Het bereik van het onderzoek

Reactie college

Het college onderschrijft in zijn bestuurlijke reactie van 12 november 2014 de aanbevelingen en geeft aan dat zij zijn meegenomen bij het opstellen van de beleidskaders voor de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, de Wet publieke gezondheid en de Jeugdwet 2015. Per aanbeveling geeft het college aan hoe de aanbeveling in de plannen is verwerkt.

Aandacht / wijze van behandelen in de raad

Het document is geagendeerd op de lijst van ingekomen stukken op de raadsvergadering van 5 juni 2014. Er vond geen commissiebehandeling plaats en er is geen raadsvoorstel opgesteld. Over het document zijn geen vragen gesteld, ook is er geen verzoek gekomen om het document alsnog voor een raadsvergadering ter inhoudelijke bespreking te agenderen.

Externe aandacht in digitale media

In de digitale media zijn geen perspublicaties over dit rapport aangetroffen.

Besluit gemeenteraad

De gemeenteraad heeft geen besluit genomen naar aanleiding van het rapport. Op 5 juni 2014 is door de gemeenteraad het rapport voor kennisgeving aangenomen (geagendeerd als ingekomen stuk)

B: Het effect van het onderzoek

Stand van zaken

Aanbeveling 1

Probeer de focus te leggen op een innovatieve werkwijze waarmee op termijn kosten worden bespaard. Als er geen nieuwe werkwijze komt en er wel bespaard wordt, komt de rekening volledig bij de cliënten te liggen. Deze krijgen dan minder zorg.

Uitvoering

In een rapport van BMC uit 2017 is geconstateerd dat de invoering van nieuw Wmo- beleid per 1-1-2015, inclusief de opgelegde bezuinigingen met de zogenaamde 'zachte landing' is gerealiseerd. Er

Legenda niet opgevolgd gedeeltelijk opgevolgd opgevolgd onbekend niet overgenomen niet meer van toepassing

NOTA VAN BEVINDINGEN

zijn geen signalen dat klanten grootschalig en structureel nadelige effecten hebben ondervonden. In de voorbereidingen op de overdracht van taken uit de AWBZ naar de Wmo is in de regionale samenwerking met Vlaardingen en Maassluis sinds 2012 actief ingezet op innovatieve aanpakken. Dit gebeurt nog steeds, samen met ROGplus, het Zorgkantoor DSW, de welzijnsorganisaties en diverse zorgaanbieders. Er zijn diverse pilots tot stand gekomen en die worden deels ook nog uitgevoerd. Het uitgangspunt daarbij was: minimaal vergelijkbare kwaliteit van zorg voor cliënten tegen minder kosten (om de opgelegde bezuinigingen te realiseren). Grote voorbeelden van vernieuwing zijn: Plus Wonen bij Frankelandgroep, resultaatgericht werken bij de hulp bij het huishouden, laagdrempelige inloopvoorzieningen voor kwetsbare inwoners met participatie van inwoners vormgeven. Innovatie blijft een proces dat voortdurend aandacht blijft vragen. Zeker nu ook de intramurale zorg afgebouwd wordt en mensen langer zelfstandig thuis moeten blijven wonen.

Aanbeveling 2

Sluit als gemeenten een communicatiepact met aanbieders. Communiceer gezamenlijk over het veranderende sociale domein en waarom dat is. Nu krijgen cliënten allerlei verhalen van ongeruste professionals (aanbieders, huisartsen et cetera) via de krant. Dit leidt tot ongerustheid.

Uitvoering

De communicatie over de veranderingen in de Wmo/zorg en de veranderingen in het sociaal domein richting inwoners van Schiedam vond plaats vanaf het vierde kwartaal van 2014. Zo zijn er huis-aan-huis publicaties verschenen waarin alle veranderingen in het sociaal domein werden beschreven. Daarnaast zijn er voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd bij de leden van belangenorganisaties zoals de ouderenbonden. Naast het verstrekken van algemene informatie waren er specifieke momenten waarop met name de toenmalige cliënten van de AWBZ- Begeleiding nader geïnformeerd zijn door ROGplus en het Zorgkantoor DSW tezamen. Over deze communicatie vond afstemming plaats tussen de gemeente Schiedam, ROGplus en organisaties als het Zorgkantoor DSW, het CAK en de Sociale Verzekeringsbank (SVB).

Aanbeveling 3

Wij raden aan om te onderzoeken of een oriëntatieperiode in combinatie met een keukentafelgesprek, niet meer recht doet aan de praktijk. Veel cliënten weten zelf niet wat hun zorgvraag en netwerk is en dit valt dan niet in één gesprek te achterhalen. Door een oriëntatieperiode wordt de diagnose en dus het maatwerk beter. De uitvoerders geven aan dat door een oriëntatieperiode beter valt vast te stellen wat het echte probleem is.

Uitvoering

De nieuwe Wmo 2015 kent na een aanmelding een periode van onderzoek door de gemeente van maximaal zes weken. In die periode wordt de situatie van de cliënt in beeld gebracht. Het onderzoek start met een zogenaamd keukentafelgesprek (evt. via een huisbezoek). Resultaat van deze onderzoeksfase is een plan waarbij sprake kan zijn van gecombineerde voorzieningen. Met de start van alle wijkondersteuningsteams in Schiedam per 1-1-2015 is deze werkwijze ingezet. Met behulp van klanttevredenheidsonderzoeken door ROGplus wordt verder geïnventariseerd of verstrekte voorzieningen hebben bijgedragen aan het oplossen van de ervaren problemen. Mocht hieruit blijken dat er ontevredenheid heerst, dan wordt aanvullend onderzoek ingezet.

Aanbeveling 4

Investeer in de begeleiding van mantelzorgers en vrijwilligers in de zorg. Er wordt veel van hen verwacht, waardoor ook zorg en begeleiding voor hen noodzakelijk is.

Uitvoering

In de Kadernota Wmo en Wpg 2015-2019 - Gezond leven in Schiedam is de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers tot een van de zes speerpunten benoemd in het beleid. In Schiedam vervult het Servicepunt Vrijwilligers Schiedam een belangrijke rol in het stimuleren van vrijwilligerswerk (vacaturebank) verrichten en het ondersteunen van vrijwilligersorganisaties met trainingen en informatieverstrekking. Voor elk jaar worden werkplannen opgesteld, waarbij er specifieke groepen

Legenda ■ niet opgevolgd ■ gedeeltelijk opgevolgd ■ opgevolgd ■ onbekend ■ niet overgenomen ■ niet meer van toepassing

NOTA VAN BEVINDINGEN

speciale aandacht krijgen. Zo is er in 2016 bijvoorbeeld speciale aandacht geweest voor het stimuleren van mensen met beperkingen om vrijwilligerswerk te kunnen verrichten. Wat mantelzorgers betreft is er een regionaal Steunpunt Mantelzorg MVS. In 2014 heeft dit steunpunt ingezet op de doorontwikkeling van de ondersteuning van mantelzorgers. In 2017 vindt een actualisatie van de regionale visie op mantelzorgondersteuning plaats. In Schiedam wordt verder gewerkt aan de ontwikkeling van een app ter ondersteuning van mantelzorgers en aan parkeermaatregelen voor mantelzorgers.

Aanbeveling 5

Gemeenten stem de registratie en verantwoording van Wmo-activiteiten op elkaar af. In het onderzoek is opgevallen dat de gemeenten Schiedam en Vlaardingen verschillende kosten aanmerken als kosten van de Wmo. De resultaten van beide gemeenten kunnen beter met elkaar vergeleken worden als de verantwoordingswijze gelijk is.

Uitvoering

Gemeenten moeten in de eerste uitvoeringsjaren van de nieuwe Wmo de nieuw beschikbare middelen ook aantoonbaar aan Wmo-voorzieningen besteden. De monitoring hiervan wordt in samenspraak met de gemeenten Maassluis en Vlaardingen en ROGplus afgestemd. Andere activiteiten in het sociaal domein op het gebied van participatie, sociale samenhang, cultuur, sport of jeugd kunnen plaatsvinden in het kader van de Wmo, maar dragen vaak ook bij aan doelstellingen van andere beleidsterreinen of wetten. De toedeling van de kosten van deze activiteiten aan de Wmo is en blijft daarmee een lokale keuze en maakt een vergelijking van de totale kosten voor Wmo tussen gemeenten niet mogelijk.

Conclusie

Bereik

Het document is niet voorzien van een begeleidend raadsvoorstel en ook niet in een commissie behandeld. Het document is op de lijst van ingekomen stukken geplaatst van de raadsvergadering. Daarmee was de bestuurlijke aandacht nihil. Aan de doelstelling van het onderzoek, de raad informeren en daarmee versterken in de kaderstellende en controlerende rol, is, gelet op de wijze van agendering en behandelen, niet voldaan.

Effect

De aanbevelingen 1 t/m 4 kunnen als opgevolgd worden beschouwd. Aanbeveling 5: kan worden gezien als gedeeltelijk opgevolgd, omdat niet is gezocht naar dezelfde wijze van verantwoorden. De monitoring van nieuwe Wmo-voorzieningen is wel afgestemd. Gelet op de status van de aanbevelingen is er geen aanleiding om de aanbevelingen nog verder te volgen.

4.6 Quick scan subsidies: inzicht in subsidies

Doelstelling van het onderzoek

Het doel van deze quick scan is het geven van inzicht in het totale subsidieveld. Expliciet is aangegeven dat het niet de bedoeling was om aanbevelingen aan college of raad te formuleren en deze voor bestuurlijk wederhoor voor te leggen. Het betreft een inventariserend onderzoek.

Aanbevelingen

Nr	Omschrijving	2016
	Er zijn geen aanbevelingen gedaan, slechts conclusies getrokken.	

Conclusies rapport

1 De gemeente Schiedam is niet “in control” op het subsidieproces.

Bij het opstellen van de overzichten is een verschil ontstaan van ruim € 3,8 miljoen tussen de verantwoording in de jaarrekening 2012 en het door de RKC opgestelde overzicht. Een verklaring voor dit verschil kon niet door de ambtelijke organisatie worden gegeven. Hieruit wordt geconcludeerd dat de organisatie dus niet “in control” is.

Legenda ■ niet opgevolgd ■ gedeeltelijk opgevolgd ■ opgevolgd ■ onbekend ■ niet overgenomen ■ niet meer van toepassing

2 De beleidsketen is niet navolgbaar

De 'beleidsketen' bij subsidiëring in Schiedam is grotendeels onnavolgbaar is. Dit betekent dat de gemeente op geaggregeerd niveau slechts inzicht heeft en kan bieden per beleidsterrein, doel (zeer summier benoemd) en ontvanger van de subsidie. Er ontbreekt op geaggregeerd niveau inzicht in: het beleidsonderdeel uit de begroting en subdoelen waaraan de subsidie bijdraagt, de activiteit waaraan de subsidie bijdraagt en de doelgroep die met de gesubsidieerde activiteit wordt bereikt.

Dit maakt het vrijwel onmogelijk om vanuit een overzicht op subsidies prioriteiten te stellen en te sturen op maatschappelijk effect.

3 Centrale regie op het subsidieproces ontbreekt.

De gemeente Schiedam heeft geen centrale ambtelijke regie op het subsidieproces in de functie van een coördinator die alle beschikkingen te zien krijgt, accordeert of een integraal overzicht heeft over alle verstrekte subsidies. Wel is op bestuurlijk niveau één portefeuillehouder verantwoordelijk voor het subsidieproces.

Intern is het afgeven van beschikkingen georganiseerd in de lijn van de organisatie. Subsidies > € 100.000,- passeren ook de directie en portefeuillehouder. In het geval van grote subsidies wordt gewerkt met accounthouders.

A: Het bereik van het onderzoek

Reactie college

In de bestuurlijke reactie op de conclusies van 24 april 2014 geeft het college aan dat de conclusies van de RKC niet onderschreven worden. Hiervoor worden de volgende redenen gegeven:

- Jaarlijks vindt toetsing van het subsidieproces plaats middels interne controle en de accountant.
- De uitwerking van algemene beleidsdoelen en de relatie met de gevraagde subsidiebeschikkingen is te vinden in diverse beleidsstukken. In het expliciet verbinden van geformuleerde beleidsdoelen in de programmabegroting met gevraagde prestaties aan de gesubsidieerde instellingen zijn inmiddels diverse verbeterlagen gemaakt.
- De uitkomsten van uw rapport doen geen recht aan de huidige procesgang. Het vertalen van de sturingsfilosofie in de notitie 'Van subsidieverstrekking naar regiegemeente' naar de dagelijkse praktijk, is pas rekening gehouden in de programma- en productenbegroting van 2013. De effecten zullen pas zichtbaar zijn vanaf 2014. Wij hebben wijzigingen in het proces doorgevoerd en de huidige methodiek gestroomlijnd.

Wel wordt de aanbeveling ambtelijke coördinatie op het proces te organiseren, omarmd. Voor het boekjaar 2014 zal het college de centrale coördinatie van het subsidieregister en de subsidieparagraaf in de begroting en jaarrekening ambtelijk beleggen.

Aandacht / behandelwijze in commissie en raad

Ten behoeve van de behandeling in de commissie is een raadsvoorstel opgesteld. Tijdens de behandeling op 30 juni 2014 uitten commissieleden veel kritiek op de informatiewaarde en inzichtelijkheid van het rapport. Daarmee zijn de conclusies en aanbevelingen ook moeilijk te duiden, zo was de reflectie.. Behandeling duurde in totaal 15 minuten.

Op 10 juli 2014 is het rapport geagendeerd voor de raadsvergadering. De voorzitter geeft bij het begin van de vergadering aan dat er over het rapport in de commissie gemengde gevoelens zijn geuit. Als de raad die deelt, is het beter om het rapport ter kennisgeving aan te nemen en niet apart over de conclusies en aanbevelingen te besluiten. Het voorstel van de voorzitter wordt unaniem gevolgd. Behandeltijd 5 minuten.

Externe aandacht in digitale media

In de digitale media zijn geen perspublicaties over dit rapport aangetroffen.

B: Het effect van het onderzoek

Besluit gemeenteraad

Op 10 juli 2014 besloot de gemeenteraad als volgt (VR 35/2014).

1. Het rapport voor kennisgeving aan te nemen;

NOTA VAN BEVINDINGEN

2. De conclusies voor kennisgeving aan te nemen;
3. Het college te verzoeken te rapporteren over de uitvoering van de conclusies die al dan niet gedeeld worden.

Stand van zaken

Vanaf 2014 is het proceseigenaarschap “subsidie verlenen” belegd bij de teammanager Jeugd en Onderwijs. De proceseigenaar “subsidie verlenen” ziet toe op het tijdig tot stand komen van het subsidieregister. Deze wordt vier keer per jaar geüpdatet en is beschikbaar als open data bestand. Daarnaast zorgt de proceseigenaar ervoor dat de subsidieparagraaf in de begroting en jaarrekening wordt aangeleverd. Tot slot is de proceseigenaar verantwoordelijk voor de sturing op het proces en het correct naleven van de procesbeschrijving.

Conclusie

De raad heeft het rapport voor kennisgeving aangenomen nadat in de commissie kanttekeningen waren gemaakt bij inzichtelijkheid en inhoud. Daarmee is niet aan de doelstelling van het onderzoek voldaan. Het niet overnemen betekent ook dat er verder geen op te volgen aanbevelingen zijn.

4.7 Onderzoek winkelleegstand binnenstad Schiedam: “Schiedam aan de top”

Doelstelling van het onderzoek

De Rekenkamercommissie beoogt met dit onderzoek inzicht te verschaffen in:

- Hoe en vanaf welk moment de leegstand van winkels in de Schiedamse binnenstad is ontstaan;
- Hoe de gemeente vanaf dat moment de leegstand heeft aangepakt;
- Welke resultaten daarmee zijn behaald;
- De rol van de gemeente (raad, college en ambtelijk apparaat) en van de overige partijen, zoals de winkeliers en de vastgoedeigenaren in dit proces;
- Het huidige beleid van de gemeente; en
- Of de Stadsvisie 2030 reële verwachtingen en oplossingen geeft voor de leegstandsproblematiek.

Aanbevelingen

Nr	Omschrijving	Score
1	Maak van de bestrijding van de winkelleegstand in de binnenstad de Olympische Spelen van Schiedam.	
2	Zet de lijn door zoals die in het voorontwerp bestemmingsplan t.a.v. de ruimtelijke concentratie van de winkelfunctie is gepresenteerd.	
3	Geef uitvoering aan de sleutelprojecten zoals die zijn benoemd in de Ontwikkelingsvisie voor de binnenstad uit 2012.	
4	Monitor structureel de ontwikkeling van de winkelleegstand en benut dit voor de aanpak van leegstand op pandniveau.	
	Schuw in de aanpak van de winkelleegstand het ‘zure’ instrumentarium niet en handhaaf op de uitvoering van beleid.	
6	Maak als gemeenteraad en college concrete (SMART-geformuleerde) afspraken over de bestrijding van winkelleegstand en kom die na.	
7	Benut een daling van de winkelleegstand voor een versterking van het imago van de binnenstad en investeer (vervolgens) meer in acquisitie.	

A: Het bereik van het onderzoek

Reactie college

Het college kan zich goed herkennen in dit rapport 'Schiedam aan de Top'. Het college beschouwt de conclusies en aanbevelingen in dit rapport als een aanmoediging om door te zetten op de ingeslagen koers, middels het uitvoering geven aan de sleutelprojecten in de binnenstadsvisie, het laten vaststellen van het bestemmingsplan in 2014 en het verder concentreren van het kernwinkelgebied. Het college erkent ook dat ondanks deze inspanningen de winkelleegstand in het centrum nog steeds hoog is. Dit leidt tot de behoefte om de revitalisering van de binnenstad een hogere urgentie toe te

Legenda ■ niet opgevolgd ■ gedeeltelijk opgevolgd ■ opgevolgd ■ onbekend ■ niet overgenomen ■ niet meer van toepassing

NOTA VAN BEVINDINGEN

kennen, mede door uw aanbeveling om de bestrijding van de winkel leegstand in de binnenstad als een Olympische Spelen - achtig project in te zetten. Het college voorziet de volgende stappen in 2014:

- Een duidelijkere verankering van de revitalisering van de binnenstad in de programmabegroting;
- Binnen het kader van revitalisering het formuleren van een duidelijke leegstands-aanpak: "Ruimte voor Ondernemen", actieve acquisitie op zowel nieuwe creatieve ondernemers als traditionele detailhandel. Werk aan de Winkel 2.0, het onderzoeken van een actieve aanpak van transformatie van winkelfuncties naar andere functies in aanloopstraten en verplaatsen van winkels naar het kernwinkelgebied, maar ook het toepassen van de instrumenten die de Leegstandswet ons biedt.
- Effectievere communicatie met de gemeenteraad en stakeholders over de inspanningen en resultaten uit het uitvoeringsprogramma en jaarlijkse effectrapportage op de gewenste maatschappelijke doelen;

Aandacht / behandelwijze in commissie en raad

Het voorstel is behandeld in de raadscommissie op 14 oktober 2014. Ten behoeve van die behandeling is een uitgebreid raadsvoorstel opgesteld waarin op de individuele conclusies en aanbevelingen wordt ingegaan. Daarbij is het onderzoek in bredere context geplaatst en in samenhang behandeld met het uitvoeringsprogramma Binnenstad 2015-2018. De behandeling die 1 uur duurde en waarbij door 7 fracties opmerkingen zijn gemaakt en vragen zijn gesteld, leidde tot de conclusie dat de commissie in grote meerderheid kan instemmen met de aanbevelingen met uitzondering van de aanbeveling met betrekking tot het bestemmingsplan Binnenstad.

Het voorstel wordt vervolgens geagendeerd voor de raadsvergadering van 28 oktober 2014 en daar zonder verdere beraadslaging unaniem overgenomen.

Externe aandacht in digitale media

In de digitale media zijn geen perspublicaties over dit rapport aangetroffen.

B: Het effect van het onderzoek

Besluit gemeenteraad

Op 28 oktober 2014 heeft de gemeenteraad ten aanzien van het rapport Schiedam aan de Top besloten:

- Het rapport voor kennisgeving aan te nemen;
- Met aanbevelingen 1,3,4,5,6 en 7 in te stemmen;
- Met aanbeveling 2 niet in te stemmen, omdat het bestemmingsplan inmiddels is vastgesteld;
- Het college te verzoeken jaarlijks te rapporteren over de voortgang van de aanbevelingen uit dit rapport waarmee door de gemeenteraad is ingestemd.

Uitvoering

Algemeen

De aanbevelingen van de RKC met betrekking tot de winkelleegstand in Schiedam zijn overgenomen in het Uitvoeringsprogramma Binnenstad (2015-2018), vastgesteld door B&W eind 2014 en geactualiseerd begin 2017

Beide documenten zijn besproken in de gemeenteraad. Het uitvoeringsprogramma gaat gepaard met een investeringsprogramma dat opgenomen is in de meerjarenbegroting van de gemeente. In de tussentijd zijn de sleutelprojecten in uitvoering of afgerond.

Begin 2017 is de leegstandsverordening vastgesteld; inmiddels zijn de gesprekken met vastgoedeigenaren n.a.v. leegstandsmeldingen gaande. Beleidsmatig is afgestapt van het gegeven dat de straten in de binnenstad een aaneengesloten winkelplint zouden moeten hebben. Schiedam heeft een historische binnenstad waar men kan wonen, werken, winkelen en beleven. Het bestemmingsplan uit 2014 biedt die functieruimte en ook subsidieregelingen voor nieuwe en bestaande ondernemers en voor transformatie van winkels in aanloopstraten naar wonen zijn binnenkort van kracht.

Ten aanzien van aanbevelingen 3 en 4 is wel aan te geven hoe deze zijn ingevuld.

Aanbeveling 1

Maak van de bestrijding van de winkelleegstand in de binnenstad de Olympische Spelen van Schiedam.

Schiedamse binnenstad daadwerkelijk tot een niveau gelijk aan het landelijke gemiddelde terug te brengen, zeker gezien de naar verwachting nog afnemende vraag naar AI een aantal decennia ligt het leegstandsniveau in de Schiedamse binnenstad ver boven het landelijke gemiddelde. Mede daarom is de versterking van de binnenstad in combinatie met een offensieve en onorthodoxe aanpak van de leegstand in de Hoogstraat als één van de hoofdogaven in de Stadsvisie Schiedam 2030 benoemd. De omvang van het leegstandsprobleem en de noodzaak van specifiek beleid om dit probleem op te lossen lijkt echter nog altijd niet in alle geledingen van de gemeente doordrongen. Illustratief hiervoor zijn de weinig actieve kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad ten aanzien van de aanpak van de winkelleegstand in de Schiedamse binnenstad en het feit dat de vermindering van deze winkelleegstand als effect- en prestatie-indicator in de laatste programmabegroting niet meer voorkomt. Op het moment dat de bestrijding van de winkelleegstand de Olympische Spelen van Schiedam zou zijn, zou waarschijnlijk eerder tot een offensieve en onorthodoxe aanpak van de winkelleegstand worden overgegaan. In een dergelijke benadering zou door alle betrokkenen immers moeten worden gegarandeerd dat het probleem wordt aangepakt en is er geen uitweg of uitstel meer mogelijk. Een dergelijke benadering zal noodzakelijk zijn om de winkelleegstand in de winkelruimte in de komende jaren.

Uitvoering

Hoewel duidelijk is dat er de afgelopen jaren veel is gebeurd op het gebied van winkelleegstand, is van deze aanbeveling niet aan te geven of die opgevolgd is.

Aanbeveling 2

Zet de lijn door zoals die in het voorontwerp bestemmingsplan t.a.v. de ruimtelijke concentratie van de winkelfunctie is gepresenteerd.

Ten tweede is het van groot belang om het economische beleid dat van oudsher is gevoerd om de vraag naar consumentenvoorzieningen in de binnenstad te stimuleren, in de toekomst vergezeld te laten gaan van structurele ruimtelijke hervormingen in het aanbod. In lijn met de Ontwikkelingsvisie Binnenstad 2012 is het voorontwerp bestemmingsplan binnenstad 2014 meer gericht op concentratie en vernieuwing van detailhandel op bepaalde plekken in de binnenstad, en het beperken van de detailhandelfunctie in andere delen van de binnenstad.

Uitvoering

Deze aanbeveling is niet overgenomen.

Aanbeveling 3

Geef uitvoering aan de sleutelprojecten zoals die zijn benoemd in de Ontwikkelingsvisie voor de binnenstad uit 2012.

Vervolgens is het van belang om de continuïteit in het beleid te bewaken en het directe beleid ten aanzien van de aanpak van winkelleegstand middels flankerend beleid te (blijven) ondersteunen. Activiteiten die in dit flankerende beleid aandacht moeten krijgen, zijn in elk geval de sleutelprojecten zoals die zijn benoemd in de Ontwikkelingsvisie voor de binnenstad uit 2012. Het is zaak om in de toekomst vooral de nadruk te leggen op de uitvoering van deze projecten en daarmee de integrale aanpak ten aanzien van de ontwikkeling van binnenstad te garanderen.

Uitvoering

Het uitvoeringsprogramma Binnenstad (2015-2018) gaat gepaard met een investeringsprogramma dat opgenomen is in de meerjarenbegroting van de gemeente. In de tussentijd zijn de sleutelprojecten in uitvoering of afgerond.

Aanbeveling 4

Monitor structureel de ontwikkeling van de winkelleegstand en benut dit voor de aanpak van leegstand op pandniveau.

Ten vierde is het belangrijk om de leegstand structureel te monitoren en op basis van de uitkomsten hiervan - indien nodig - op pandniveau ruimtelijk beleid (breder bestemmen, transformeren, saneren) danwel economisch beleid (tussentijds invullen, acquisitie, verbeteren vastgoed, etc.) te formuleren en uit te voeren. Op dit moment worden de uitkomsten van monitoring niet (direct) voor het aanscherpen c.q. aanvullen van het beleid dat op de ontwikkeling van winkelleegstand van invloed is, gebruikt. Dit, terwijl de effectiviteit van het beleid gericht op de bestrijding van leegstand juist daarmee kan worden vergroot.

Uitvoering

De winkelleegstand (of nu: de bezetting van het gebruik van panden) wordt gemonitord en ieder kwartaal geactualiseerd; in de begroting zijn hierover prestatiedoelstellingen vastgesteld.

Aanbeveling 5

Schuw in de aanpak van de winkelleegstand het 'zure' instrumentarium niet en handhaaf op de uitvoering van beleid.

Ook is het belangrijk om in de aanpak van de leegstand het zogenaamde 'zure' instrumentarium niet te schuwen en te handhaven op de uitvoering van beleid. In het verleden heeft de gemeente Schiedam vooral getracht door middel van stimulerend beleid een impuls aan de ruimtelijk-economische ontwikkeling van de binnenstad te geven. Regelgeving en het handhaven op die regelgeving kan echter ook effectief zijn voor de bestrijding van winkelleegstand. Mogelijk kan voor gebieden met een hoge concentratie van leegstand het instellen van een leegstandsverordening (toch) van toegevoegde waarde zijn. In elk geval is het belangrijk om in de komende collegeperiode ook het zure instrumentarium vanuit de regeling "Werk aan de Winkel" in te zetten.

Uitvoering

Ook van deze aanbeveling is niet concreet aan te geven of deze opgevolgd is.

Aanbeveling 6

Maak als gemeenteraad en college concrete (SMART-geformuleerde) afspraken over de bestrijding van winkelleegstand en kom die na.

Uit het rekenkameronderzoek is gebleken dat de gemeenteraad met betrekking tot de aanpak van de winkelleegstand in de Schiedamse binnenstad een weinig actieve invulling heeft gegeven aan haar kaderstellende en controlerende rol. Desondanks heeft zij bij de vaststelling van de Ontwikkelingsvisie voor de binnenstad in 2012 wel gevraagd om een concreet uitvoeringsprogramma. Inmiddels, bijna twee jaar na vaststelling van de visie, is dit uitvoeringsprogramma nog niet met de raad gedeeld.

Uitvoering

Ook van deze aanbeveling is niet concreet aan te geven of deze opgevolgd is.

Aanbeveling 7

Benut een daling van de winkelleegstand voor een versterking van het imago van de binnenstad en investeer (vervolgens) meer in acquisitie.

Ten slotte verdient het aanbeveling om op het moment dat de winkelleegstand significant daalt, dit te benutten in de marketing van de binnenstad. Op dit moment staat de Schiedamse binnenstad vooral bekend om haar hoge mate van winkelleegstand; iets dat de acquisitie van nieuwe ondernemers, winkels en ketens bemoeilijkt. Op het moment dat door de uitvoering van het beleid c.q. de eerder genoemde aanbevelingen en/of gunstige ontwikkelingen in de context de winkelleegstand in de Schiedamse binnenstad significant daalt, kan dit een positief effect hebben op de aantrekkingskracht van de stad. Vervolgens is het van belang om duidelijk te investeren in de acquisitie van nieuwe ondernemers en winkels. Op dit moment is het faciliteren van nieuwe trekkers onderdeel van de uitvoering van de Ontwikkelingsvisie voor de binnenstad. In de praktijk wordt dit vormgegeven door

NOTA VAN BEVINDINGEN

aanvullende acquisitiewerkzaamheden van de centrummanager à 12 uur in de week. Het verdient aanbeveling om (bij een gunstiger imago) meer te investeren in de acquisitie om als zodanig ook de gewenste nieuwe trekkers in het centrum te realiseren. Het brancheringsplan, dat in samenwerking met binnenstadspartners zal worden opgesteld, kan voor die acquisitie waarschijnlijk een goede basis vormen.

Uitvoering

Ook van deze aanbeveling is niet concreet aan te geven of deze opgevolgd is.

Conclusie

Bereik

De duur van de behandeling in de commissie, de gestelde vragen en het aantal fracties dat zich actief betrokken toonde, geeft aan dat het rapport veel bestuurlijke aandacht kreeg. Aan de doelstelling, het verschaffen van inzicht, is daarmee voldaan.

Effect

Hoewel maar van 2 van de 7 aanbevelingen concreet is aan te geven dat deze zijn opgevolgd, kreeg het onderwerp "leegstand" in de afgelopen jaren de nodige aandacht. Van de 5 andere aanbevelingen kan geen harde uitspraak worden gedaan dat ze niet zijn opgevolgd maar de relatie is niet 1 op 1 te leggen. Gelet op deze status is het voorstel om deze aanbevelingen verder niet meer op te volgen.

4.8 Onderzoek Decentralisatie Jeugdzorg: "de raad in positie"

Doelstelling van het onderzoek

Als doelstelling valt in het onderzoek het volgende te lezen:

De Rekenkamercommissie Schiedam-Vlaardingse (RKC) wil de gemeenteraad van Schiedam ondersteunen in zijn kaderstellende en controlerende rol in dit dossier. Hiertoe heeft de Rekenkamercommissie een onderzoek uitgevoerd naar de rol van de gemeenteraad bij de voorbereiding op deze transitie (de overdracht van de bestuurlijke verantwoordelijkheid aan gemeenten) en transformatie (het realiseren van een andere werkwijze in de jeugdzorg). De achterliggende vraag is wat, gegeven de bevindingen in het onderzoek, handvatten zijn om, waar nodig, die rol van de gemeenteraad te versterken. Gezien de doelstelling van het onderzoek legt de Rekenkamercommissie de nadruk op de aanbevelingen.

Aanbevelingen

Nr	Omschrijving	Score
1	Formuleer als gemeenteraad transformatie- en transitiedoelstellingen. Bepaal waar het nieuwe jeugdstelsel toe dient te leiden in termen van maatschappelijke effecten. Bepaal welke beleidsprestaties dienen te worden gerealiseerd. Vraag het college om op basis van die doelstellingen met een voorstel voor beleidsmonitoring te komen.	Opgevolgd
2	De raad dient inzicht te hebben in het huidige gebruik van geïndiceerde jeugdzorg door jeugdigen uit gezinnen uit de gemeente. Daarnaast is het van belang inzicht te krijgen in de omvang van de jeugd- en gezinsproblematiek in de gemeente. Zoek actief contact met jeugdigen, ouders en cliënten (en hun organisaties).	Onbekend
3	Stel als gemeenteraad duidelijke financiële kaders, gekoppeld aan de beoogde ontwikkeling in het zorggebruik. Bepaal de omvang van de in latere jaren te realiseren besparingen en bepaal hoe deze zich verhouden tot de geformuleerde doelstellingen	Niet meer van toepassing
4	Formuleer als raad eisen die gesteld kunnen worden aan de kwaliteit en het kwaliteitsbeleid rondom jeugdhulp. Bepaal welke aspecten van kwaliteit belangrijk zijn, rekening houdend met wettelijke eisen. Bedenk of het volstaat om kwaliteitscriteria te hanteren in de financieringsafspraken met instellingen. Bepaal een standpunt over de vraag of sturing daarop een zaak van het college is, of dat je daar als raad actief over geïnformeerd wilt worden; bedenk of de raad zelf een taak heeft in het zicht houden op de kwaliteit, en zo ja, hoe deze eruit ziet.	Niet opgevolgd
5	Stel als raad in samenspraak met het college het proces vast. Wat is wanneer nodig om de kaderstellende rol te vervullen? De griffie kan daarin een actieve rol spelen.	Opgevolgd

Legenda ■ niet opgevolgd ■ gedeeltelijk opgevolgd ■ opgevolgd ■ onbekend ■ niet overgenomen ■ niet meer van toepassing

NOTA VAN BEVINDINGEN

A: Het bereik van het onderzoek

Reactie college

In de bestuurlijke reactie op het rapport gaf het college van B&W naast een korte reactie op enkele punten, het volgende aan:

“De rol van de gemeenteraad staat centraal in dit onderzoek. Het is daarom met name aan de leden van de gemeenteraad om zich over de aanbevelingen een mening te vormen en te bepalen op welke onderdelen en op welke wijze zij hun rol willen invullen. Het rapport biedt de gemeenteraad daarvoor goede en waardevolle aanknopingspunten.”

Aandacht / behandelwijze in commissie en raad

Ten behoeve van de behandeling in de commissie is een raadsvoorstel opgesteld waarin op alle aanbevelingen individueel een advies wordt geformuleerd. De behandeling in de commissie d.d. 14 april 2015 duurt vervolgens 30 minuten waarbij 6 fracties aan het debat deelnemen. Na de commissie wordt het rapport als agendastuk geagendeerd voor de raad van 21 april (behandeltijd 10 minuten) waarbij 4 fracties nog enkele opmerkingen plaatsen.

Externe aandacht in digitale media

In de digitale media zijn geen perspublicaties over dit rapport aangetroffen.

Besluit gemeenteraad

Op 21 april 2015 besloot de gemeenteraad ten aanzien van het rapport “De raad in positie” het volgende:

- Het rapport met inbegrip van de conclusies voor kennisgeving aan te nemen;
- Aanbevelingen 1 en 5 over te nemen;
- Aanbeveling 2 gedeeltelijk over te nemen, omdat de informatie niet door als raad actief contact te zoeken met jeugdigen, ouders en cliënten verkregen zou moeten worden, en ook op een andere manier door de raad is te verkrijgen. De raad verzoekt het college om de met deze aanbeveling verband houdende cijfers uit 2013 en 2014 aan de raad aan te bieden;
- Aanbeveling 3 over te nemen met inachtneming van het feit dat met “de te realiseren besparingen” door de RKC bedoeld wordt de beperkingen in de budgetten die van rijkswege de komende jaren zullen worden doorgevoerd en met de aantekening dat de gemeenteraad het college wel andersoortige kaders heeft meegegeven;
- Aanbeveling 4 gedeeltelijk over te nemen, omdat de sturing een taak van het college is. De raad wil wel actief geïnformeerd worden en actief worden betrokken bij eisen die aan de kwaliteit en het kwaliteitsbeleid worden gesteld;
- De griffie te verzoeken een discussiestuk op te stellen ter bespreking in de subcommissie Transities.

B: Het effect van het onderzoek

Stand van zaken

Aanbeveling 1

Formuleer als gemeenteraad transformatie- en transitiedoelstellingen. Bepaal waar het nieuwe jeugdstelsel toe dient te leiden in termen van maatschappelijke effecten. Bepaal welke beleidsprestaties dienen te worden gerealiseerd. Vraag het college om op basis van die doelstellingen met een voorstel voor beleidsmonitoring te komen.

De vraag waar het nieuwe gemeentelijke jeugdstelsel uiteindelijk toe dient te leiden, is een cruciaal element in de kaderstelling door de gemeenteraad. Wat zijn de doelen die met het nieuwe stelsel worden nagestreefd? Daarbij dient de gemeenteraad een nadrukkelijk onderscheid te maken tussen enerzijds

wat men wenst te bereiken en anderzijds hoe dat dient te gebeuren:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?

Nadat de raad doelen heeft vastgesteld, dient de raad te bepalen op welke wijze hij de realisatie van doelen wenst te volgen. Het gaat hierbij om de controlerende taak van de raad. De aanbeveling is om

de wijze waarop het college verantwoording aflegt aan de raad vast te leggen in het beleidskader of in het uitvoeringsprogramma daarvan, waarbij de raad concreet aangeeft wat voor informatie het op welke momenten van het college verlangt, met inbegrip van voortgangsrapportages en mogelijke beleidsevaluaties. De raad dient daarbij tevens aan te geven op welke wijze zij door het college wordt geïnformeerd over de ontwikkelingen en voortgang in het regionale beleid. In dat kader past ook om met het college afspraken te maken over de wijze waarop de raad bij verdere regionale beleidsontwikkeling betrokken wordt.

Uitvoering

De doelstellingen en beoogde maatschappelijke effecten zijn opgenomen in de (beleids-) begrotingen van de gemeente en van de GR Jeugdhulp. Algemene uitgangspunten zijn: snelle en adequate hulp, zo dichtbij en zo kort mogelijk en zo lang als nodig.

Voor monitoring is de MVS-monitor ontwikkeld en staan de rapportages van de GR ter beschikking.

Aanbeveling 2

De raad dient inzicht te hebben in het huidige gebruik van geïndiceerde jeugdzorg door jeugdigen uit gezinnen uit de gemeente. Daarnaast is het van belang inzicht te krijgen in de omvang van de jeugd- en gezinsproblematiek in de gemeente. Zoek actief contact met jeugdigen, ouders en cliënten (en hun organisaties).

Om adequaat (financiële) kaders te kunnen stellen en doelen te formuleren, is het noodzakelijk dat de raad inzicht heeft in de omvang van het huidige gebruik van de verschillende vormen van jeugdzorg door cliënten uit de gemeente (zie aanbeveling 1). Het inzicht wordt vergroot bij vergelijking van de cijfers van de eigen gemeente met die van vergelijkbare gemeenten.

De raad is gebaat bij inzicht in de (relatieve) omvang van de jeugd- en gezinsproblematiek in de gemeente (zie aanbeveling 1). Hoeveel gezinnen en jeugdigen hebben te maken met opvoed- en opgroei-problematiek? Om wat voor typen problematiek gaat het daarbij? Dergelijke inzichten vormen een belangrijke basis om uiteindelijk de beoogde maatschappelijke effecten te kunnen definiëren. Gegevens over de omvang van de jeugd- en gezinsproblematiek is deels voorhanden via Jeugd- en GGD- monitoren.

Het verdient voorts aanbeveling een startfoto (nulmeting) te laten maken van de omvang en aard van de gemeentelijke jeugd- en gezinsproblematiek.

De transitie jeugdzorg betreft in ieder geval ook de ondersteuning, begeleiding en zorg van kwetsbare jeugdigen en ouders. Het gaat daarbij ook om specifieke problematiek, zoals die van ouders en jeugdigen met psychische problemen of met een (licht) verstandelijke beperking. Voor de raad is goed zicht op, en contact met de doelgroepen waar het om gaat, van belang. De raad dient in het bijzonder oog te hebben voor de groepen die hun wensen en behoeften minder goed kenbaar kunnen maken. Denk aan (ouders van) cliënten met een (licht) verstandelijke beperking, (ouders van) jeugdigen met ggz-problematiek, multiprobleemgezinnen en slachtoffers van huiselijk geweld of kindermishandeling.

Uitvoering

Inzicht in gebruik en problematiek wordt verkregen via de registraties van de WijkOndersteuningsTeams (staan in direct contact met betrokkenen en met organisaties), alsmede uit de rapportages van de back-offices: lokaal ROG-plus, regionaal de uitvoeringsorganisatie van de GR Jeugdhulp

Aanbeveling 3

Stel als gemeenteraad duidelijke financiële kaders, gekoppeld aan de beoogde ontwikkeling in het zorggebruik. Bepaal de omvang van de in latere jaren te realiseren besparingen en bepaal hoe deze zich verhouden tot de geformuleerde doelstellingen.

Op basis van de geformuleerde doelstellingen (zie ook aanbeveling 1) dient de raad te overwegen met welk budget de transitie in de jaren na 2015 dient te worden gerealiseerd. Bij de voorbereiding van de begroting 2016 kan de raad hier op sturen. Daarbij is het cruciaal dat de raad beschikt over inzicht in de budgetten die in 2013 en 2014 met de uitvoering van zowel de lokale als de provinciale en

NOTA VAN BEVINDINGEN

landelijke jeugdzorg voor uit de gemeente afkomstige jeugdigen gemoeid zijn. Op basis van de geformuleerde doelstelling over de afname van het gebruik van duurdere, specialistische zorg (en een toename van het gebruik van lichtere zorg) kunnen de budgetten worden bepaald.

De raad dient zich bewust te zijn van het boeggolf-effect: besparingen op de duurdere, specialistische zorg zijn pas mogelijk nadat stevig geïnvesteerd wordt in versterking van de nulde- en eerstelijnszorg (algemene voorzieningen, preventie). Investerings in de nulde- en eerstelijnszorg leiden niet onmiddellijk tot een afname in het gebruik van de duurdere zorg.

De vergelijking tussen soortgelijke gemeenten kan een belangrijke verrijking van de informatie bieden. Het biedt de raad aanknopingspunten om financiële kaders te stellen.

Betrek bij het stellen van de financiële kaders de in oktober 2013 vastgestelde regionale transitiearrangementen. Deze leggen een claim op de budgetten voor de eerste jaren na 2014.

Uitvoering

De financiële kaders worden gevormd door de rijksuitkering, aangevuld met de inzet van eigen middelen (reguliere begroting plus reserve sociaal domein). Vanwege het fenomeen boeggolf, door de toename van het zorggebruik (mede als gevolg van eerdere signalering door wijkteams) zijn besparingen op de korte termijn nog niet te realiseren. Mogelijk worden die vanaf 2018 door de resultaatgerichte inkoop gerealiseerd.

Aanbeveling 4

Formuleer als raad eisen die gesteld kunnen worden aan de kwaliteit en het kwaliteitsbeleid rondom jeugdhulp. Bepaal welke aspecten van kwaliteit belangrijk zijn, rekening houdend met wettelijke eisen. Bedenk of het volstaat om kwaliteitscriteria te hanteren in de financieringsafspraken met instellingen. Bepaal een standpunt over de vraag of sturing daarop een zaak van het college is, of dat je daar als raad actief over geïnformeerd wilt worden; bedenk of de raad zelf een taak heeft in het zicht houden op de kwaliteit, en zo ja, hoe deze eruit ziet.

In de Jeugdwet worden kwaliteitseisen geformuleerd waar jeugdhulpaanbieders en gemeenten aan moeten voldoen (zie Bijlage 2 voor een overzicht). Het college zal aan deze wettelijke eisen uitvoering moeten geven bij het aangaan van contracten met aanbieders van jeugdhulp. De raad kan het college vragen hem hierover te informeren. Belangrijk is dat de raad een standpunt inneemt: in hoeverre gaat het om uitvoeringskwesties, in hoeverre wens je hier als raad over geïnformeerd te worden?

Naast voorwaarden voor kwaliteit gaat het om de daadwerkelijke kwaliteit van de geleverde jeugdhulp. Bij de financiering van de jeugdhulp kunnen gemeenten in het contract kwaliteitseisen stellen aan de te leveren diensten, bijvoorbeeld over de effectiviteit van de geleverde hulp, de cliënttevredenheid, het aantal klachten, de snelheid van de geleverde hulp of de kwaliteit van professionals, in het bijzonder de generalisten. De raad kan hiervoor de kaders stellen en besluiten in hoeverre zij door het college geïnformeerd dient te worden.

De gemeente kan zelf de kwaliteit van de jeugdhulp in beeld brengen door cliënten te vragen naar hun ervaringen. Hoe hebben zij de snelheid van de hulp ervaren, vonden zij de hulp voldoende integraal (integraal casemanagement, 1-gezin, 1-plan), zijn zij voldoende serieus genomen bij bijvoorbeeld het opstellen van het hulpplan en in hoeverre zijn zij geholpen door de verleende jeugdhulp? Het in beeld brengen van de ervaringen van cliënten kan door kwantitatief onderzoek (vragenlijsten) of door in gesprek te gaan met cliënten. Op dat laatste punt zou de gemeenteraad zelf initiatieven kunnen nemen.

Het verdient overweging om ouders, jeugdigen en cliënten te betrekken bij het definiëren van kwaliteit.

Uitvoering

Kwaliteitsbewaking vindt primair plaats door voorwaarden, gesteld aan bekostiging, met name m.b.t. de bevoegdheidseisen van het personeel, dat wordt ingezet. De sturing daarop is in handen van het college. Op andere gebieden zijn nog geen kwaliteitseisen gesteld. Daarmee is deze aanbeveling niet opgevolgd.

Aanbeveling 5

Stel als raad in samenspraak met het college het proces vast. Wat is wanneer nodig om de kaderstellende rol te vervullen? De griffie kan daarin een actieve rol spelen.

Het verdient aanbeveling dat de raad proactief met het college in gesprek gaat over de procesmatige vormgeving van de verdere betrokkenheid van de raad – een spoorboekje waarin bijvoorbeeld is opgenomen hoe met de aanbevelingen hierboven wordt omgegaan. Daarin kan de raad onder meer, mogelijk ondersteund door de griffie, aangeven welke informatie nodig is om die rol te vervullen.

Uitvoering

Het proces is verbonden aan de begrotingscycli: enerzijds die van de GR Jeugdhulp, anderzijds die van de gemeente. Daarnaast zijn kaders bepaald in de door de gemeenteraad vastgestelde verordening jeugdhulp.

Conclusie

Bereik

De behandeling is voorbereid via een uitgebreid raadsvoorstel. In de commissie werden door diverse fracties vragen gesteld. Daarmee kreeg het rapport bestuurlijke aandacht. Ook in de raad vonden nog enige beraadslagingen plaats. Daarmee voldeed het onderzoek aan de doelstelling en nam de raad kennis van aangereikte handvatten om de kaderstellende en controlerende rol te versterken.

Effect

Van de 5 aanbevelingen zijn er 2 concreet opgevolgd. Eén aanbeveling is door de actualiteit ingehaald. De aanbeveling over kaders m.b.t. kwaliteit is nog relevant en zal in een volgend onderzoek opgevolgd worden.

4.9 Onderzoek Inspraak en burgerparticipatie: "Van inspraak naar samenspraak"

Doelstelling van het onderzoek

Als doelstelling valt in het onderzoek het volgende te lezen:

Met dit onderzoek heeft de Rekenkamercommissie Schiedam-Vlaardingen (RKC) de praktijk van inspraak en burgerparticipatie in Schiedam in beeld willen brengen. Daarbij hebben twee perspectieven centraal gestaan, enerzijds de visie van de gemeente op inspraak en burgerparticipatie en anderzijds de verwachtingen van inwoners en ondernemers

Aanbevelingen

Nr	Omschrijving	Score
1	Wees bij aanvang duidelijk over welke betekenis de inbreng van participanten heeft en de (mate van) invloed die zij hebben in het uiteindelijke besluitvormingsprocessen.	
2	Als er gaandeweg sprake is van veranderingen in (de mate van) invloedsmogelijkheden in het participatietraject, maak dat dan aan alle betrokkenen tijdig en voldoende duidelijk.	
3	Draag zorg voor een structurele en systematische procedure voor de evaluatie van inspraak- en participatieprocessen.	

A: Het bereik van het onderzoek

Reactie college

In de reactie van 9 maart 2015 geeft het college t.a.v. aanbeveling 1 aan dat bij de start van projecten en activiteiten (nog) explicieter aandacht zal worden besteed aan verwachtingenmanagement ('wat wordt van u gevraagd, en wat kunt u verwachten').

Voor wat betreft aanbeveling 2 zal tussentijds meer aandacht worden besteed aan het checken of het proces nog volgens de afspraken, c.q. naar tevredenheid van de betrokkenen verloopt. Het college onderschrijft aanbeveling 3. Inspraak- en participatieprocessen worden wel geëvalueerd maar nog niet structureel.

NOTA VAN BEVINDINGEN

Aandacht / wijze van behandelen in de raad

Het onderzoek is op 19 mei 2015 in de commissie besproken. Deze bespreking duurde 15 minuten waarbij door 5 fracties vragen zijn gesteld. Tevens is een reactie van een spreker toegevoegd die vraagt om het onderwerp "inspraak" serieus te nemen. Ten behoeve van de behandeling is een uitgebreid raadsvoorstel opgesteld waarin op iedere aanbeveling individueel wordt ingegaan. De commissie besluit om het onderzoek als besprekstuk te agenderen voor de raad van 27/5. Daar duurt de behandeling 30 seconden waarin conform voorstel wordt besloten.

Externe aandacht in digitale media

In de digitale media zijn geen perspublicaties over dit rapport aangetroffen.

Besluit gemeenteraad

Op 27 mei 2015 besloot de gemeenteraad:

- Het rapport voor kennisgeving aan te nemen;
- Aanbevelingen 1 tot en met 3 over te nemen.

B: Het effect van het onderzoek

Stand van zaken

Aanbeveling 1

Wees bij aanvang duidelijk over welke betekenis de inbreng van participanten heeft en de (mate van) invloed die zij hebben in het uiteindelijke besluitvormingsproces.

Ten behoeve van het 'verwachtingenmanagement' is het nodig om bij aanvang van een participatieproces nadrukkelijk aan de deelnemers aan te geven welk gewicht de inbreng van participanten in het besluitvormingsproces zal hebben.

Uitvoering

De meeste participatietrajecten betreffen inrichting van en activiteiten in de openbare ruimte. Waar het gaat om fysieke herinrichtingen wordt inmiddels consequent het z.g. participatieprotocol gehanteerd. Hierin wordt, op basis van de omvang van de ingreep, de invloed van participanten en het type participatieproces vastgelegd. Participatie is een vast onderdeel van de aanpak; bij herinrichtingen start het gesprek met belanghebbenden bij de start van het project. Als het om grotere ingrepen gaat kunnen ook maatschappelijk onderwerpen aan bod komen (bijv. de Schrijversbuurt). Als het gaat om cultuur, of bijvoorbeeld activiteiten en de ontwikkeling van de binnenstad, worden trajecten gestart die afhankelijk zijn van de inbreng van Schiedammers (bijv. het traject t.a.v. activiteiten/ontwikkelingen rondom de Koemarkt; hier zijn bijdragen vanuit de stad bepalend voor de ontwikkelingen). Dit geldt ook in het maatschappelijk domein, bijv. de aanpak rondom jongeren, die is opgezet met en door jongeren zelf.

Aanbeveling 2

Als er gaandeweg sprake is van veranderingen in (de mate van) invloedsmogelijkheden in het participatietraject, maak dat dan aan alle betrokkenen tijdig en voldoende duidelijk.

Het inspraak- en participatiebeleid in Schiedam is permanent in ontwikkeling. Hierdoor veranderen, soms ook tijdens een participatietraject, de doelstellingen en ambities, en daarmee ook de mogelijkheden die bewoners hebben om invloed uit te oefenen.

Uitvoering

Bij uitgebreide herinrichtingen zitten belanghebbenden direct aan tafel. Als de invloedsmogelijkheden veranderen zijn zij daar direct bij betrokken. (Mochten (een deel van) de belanghebbenden en de ambtelijk verantwoordelijken het niet eens worden, of een verschillend beeld krijgen over de mate van invloed, dan wordt gezamenlijk een bestuurlijk traject ingezet.)

Aanbeveling 3

Draag zorg voor een structurele en systematische procedure voor de evaluatie van inspraak- en participatieprocessen.

NOTA VAN BEVINDINGEN

Hoewel geregeld ervaringen over inspraak- en participatieprocessen worden gedeeld, bijvoorbeeld door betrokken ambtenaren met hun collega's, vindt een echte evaluatie van deze processen meestal niet plaats. Ervaringen worden niet structureel verzameld en hierdoor wordt onvoldoende geleerd van de eerdere ervaringen

Uitvoering

De evaluatie van fysieke projecten is geborgd in de projectmatige aanpak en onderdeel van de routine. Participatie is hiervan een onderdeel. Nog niet alle participatieprocessen worden systematisch en structureel geëvalueerd. De aanpak van de participatie wordt wel geëvalueerd, maar dat is niet altijd expliciet zichtbaar/vindbaar; er wordt werkenderwijs geleerd. Er zijn daarnaast participatietrajecten waarbij de gemeente aansluit bij initiatieven in de stad. Deze trajecten worden niet geëvalueerd. Er wordt wel bijgedragen aan (positieve) PR over dergelijke initiatieven. Van 2015 t/m 2017 is een programma 'SchiedamsDOEN' uitgevoerd, gericht op samenwerken met Schiedammers en aansluiten op initiatieven in de stad. Er zijn tientallen initiatieven in samenwerking uitgevoerd. Het programma is uitgebreid geëvalueerd (met behulp van studenten van de Erasmus universiteit).

Conclusie

Bereik

Op basis van een uitgewerkt raadsvoorstel vond een behandeling in commissie en raad plaats die bij elkaar 15 minuten duurde. Door diverse fracties zijn opmerkingen geplaatst en vragen gesteld. Hiermee kreeg het onderzoek bestuurlijke aandacht.

Effect

De aanbevelingen 1 en 2 zijn opgevolgd en zullen in de toekomst niet meer gevolgd worden. Aanbeveling 3: is gedeeltelijk opgevolgd, omdat niet alle participatieprojecten worden geëvalueerd, maar uitsluitend de projecten waarbij de gemeente het initiatief neemt.

4.10 Onderzoek Inhuur externen: "Het stuur op inhuur"

Doelstelling van het onderzoek

Als doelstelling is de onderstaande tekst opgenomen:

Onderdeel van het onderzoek naar de informatievoorziening aan de gemeenteraad is een beoordeling van de kwaliteit van de informatie. Deze dient mede gebaseerd te zijn op de kwaliteit van de interne processen om deze informatie te genereren. Het onderzoek betreft dan ook mede de processen met betrekking tot externe inhuur. Met de uit dit onderzoek voortgekomen conclusies en aanbevelingen vertrouwt de RKC erop het "Stuur op Inhuur" vaster in handen van de gemeenteraad te geven.

Aanbevelingen

Nr	Omschrijving	Score
1	Verbeter de <i>governance</i> ten aanzien van externe inhuur, zowel wat betreft Ila- als I Ib-diensten.	
2	Ontwikkel als onderdeel van het strategisch HRM-beleid een visie op externe inhuur.	
3	Pas de Leidraad Externe Inhuur 2013 aan door de mandaten goed te regelen en weer een evaluatiebepaling op te nemen teneinde de efficiency en effectiviteit van externe inhuur (zowel Ila- als I Ib-diensten) te kunnen beoordelen.	
4	Doe mee met de personeelsmonitor van het A+O fonds. Dit is een laagdrempelige methode om een aantal indicatoren op het gebied van bedrijfsvoering te monitoren en te vergelijken.	
5	Auditcommissie zie toe dat de kwalitatieve en kwantitatieve kaders ten aanzien van externe inhuur (zowel Ila- als I Ib-diensten) én naleving van de (gewijzigde) Leidraad Externe inhuur worden gemonitord als onderdeel van de Administratieve Organisatie en Interne Controle en de interne audits.	

Legenda ■ niet opgevolgd ■ gedeeltelijk opgevolgd ■ opgevolgd ■ onbekend ■ niet overgenomen ■ niet meer van toepassing

NOTA VAN BEVINDINGEN

A: Het bereik van het onderzoek

Reactie college

Het college geeft in zijn reactie aan dat wanneer bij de raad behoefte bestaat om met het college van gedachten te wisselen over het stellen van nadere kaders, hierover in gesprek zal worden gegaan. Hierbij wordt rekening gehouden met de kaderstellende en controlerende rol van de raad en de verantwoordelijkheid voor de interne bedrijfsvoering van het college.

Aandacht / wijze van behandelen in de raad (het bereik)

Begeleid door een uitgebreid raadsvoorstel is het onderzoek gedurende 30 minuten besproken in de commissie van 1 maart 2016. Door 6 fracties zijn opmerkingen geplaatst en vragen gesteld. Daarna is het onderzoek als B-stuk op de agenda van de raad op 8 maart 2016 geplaatst. Behandeltijd 5 minuten waarbij 3 fracties aanvullende opmerkingen plaatsten.

Externe aandacht in digitale media

In de digitale media zijn geen perspublicaties over dit rapport aangetroffen.

Besluit gemeenteraad

De raad besloot op 8 maart 2016 om:

1. De auditcommissie op te dragen in gesprek te gaan met het college over de kaders voor inhuur externen;
2. Aanbeveling 2 over te nemen;
3. Aanbeveling 3 gedeeltelijk over te nemen en het college opdracht te geven een evaluatie op te stellen en deze met de auditcommissie te bespreken;
4. Aanbeveling 4 gedeeltelijk over te nemen omdat het college de bevoegdheid heeft te besluiten over deelname aan een benchmark;
5. Aanbeveling 5 over te nemen.

B: Het effect van het onderzoek

Stand van zaken

Aanbeveling 1

De governance ten aanzien van externe inhuur te verbeteren, zowel wat betreft Ila- als IIb-diensten. Dit betekent dat zowel kwalitatieve als kwantitatieve kaders worden opgesteld, vast te stellen door de gemeenteraad. Indien deze kaders zijn vastgesteld, kan de informatievoorziening aan de raad aangaande externe inhuur (Ila- en IIb-diensten) overeenkomstig deze kaders verbeterd worden.

Om dit te bereiken adviseren wij het college in gesprek te gaan met de gemeenteraad over de wenselijkheid en over de vormgeving van de momenteel ontbrekende kaders. Op basis daarvan kan het college, al dan niet in overleg met de raad, voorstellen formuleren voor het invullen van deze kaders

Uitvoering

Zowel de doorontwikkeling van de organisatie, uitbesteding van het werkproces Inhuur (juni 2017) als de BBV wijzigingen, maken dat er nog geen nieuwe/aanvullende kwalitatieve en kwantitatieve kaders aangaande de informatievoorziening richting de gemeenteraad zijn vastgelegd.

Aanbeveling 2

Als onderdeel van het strategisch HRM-beleid een visie te ontwikkelen op externe inhuur.

Dit betekent dat op zowel strategisch als tactisch niveau de inzet van de verschillende instrumenten met betrekking tot het strategisch HRM-beleid wordt bepaald, in relatie tot de ambities en de financiële mogelijkheden van de gemeente. Wij adviseren deze visie te laten fungeren als basis voor de in aanbeveling 1 genoemde kaders.

NOTA VAN BEVINDINGEN

Uitvoering

Het werkproces rondom externe inhuur is herzien, met als doel om het proces zodanig in te richten dat de rechtmatigheid optimaal wordt geborgd zonder de doelmatigheid en kwaliteit uit het oog te verliezen en de regie op inhuur te behouden. In juni 2017 besloot het college:

1. Tot uitbesteding van het inhuurproces aan een marktpartij, te weten een Managed Service Provider (MSP).
2. Een Europese aanbesteding op te starten om te komen tot een keuze voor een partij die het inhuurproces namens de gemeente Schiedam gaat uitvoeren in de rol van facilitator.

Daarnaast besloot de directie om geen inhuurcontracten meer aan te gaan voor een periode langer dan 2 jaar. Daar waar aan de voorkant voldoende beargumenteerd kan worden dat een langere periode noodzakelijk is, besluit de directie tot deze afwijking van het algemene kader.

Aanbeveling 3

De Leidraad Externe Inhuur 2013 aan te passen door de mandaten goed te regelen en weer een evaluatiebepaling op te nemen teneinde de efficiency en effectiviteit van externe inhuur (zowel Ila- als I Ib-diensten) te kunnen beoordelen. Dit verbetert de rapportering aan de gemeenteraad via de documenten bij de Planning & Controlcyclus, paragraaf bedrijfsvoering.

Uitvoering

De informatie in de leidgemeenteraad Flexibele Arbeid 2013 is achterhaald door veranderende wetgeving. Met de invoering van het inhuurproces via de MSP per 1 juli 2017 is de Leidgemeenteraad Flexibele Arbeid 2013 inclusief documenten waarnaar verwezen wordt komen te vervallen en is de nieuwe werkwijze via de MSP leidend. Deze aanbeveling wordt in de toekomst niet meer relevant geacht.

Dit betreft tevens de interne bedrijfsvoering en is derhalve de verantwoordelijkheid van het college.

Aanbeveling 4

Mee te doen met de personeelsmonitor van het A+O fonds. Dit is een laagdrempelige methode om een aantal indicatoren op het gebied van bedrijfsvoering te monitoren en te vergelijken. Hierdoor kan de sturing worden versterkt. In aanvulling en ter ondersteuning adviseren wij u de administratieve registratie conform de A+O-fonds definities in te richten, zodat permanente benchmarking mogelijk is met vergelijkbare gemeenten (voor zowel Ila als I Ib-diensten).

Uitvoering

Gemeente Schiedam werkt sinds juli 2017 met een Managed Service Provider (MSP). Middels het digitale systeem TapFin kan managementinformatie geleverd worden welke gebruikt kan worden voor benchmarks, zoals bijv. die van de Personeelsmonitor van het A&O fonds. Deze aanbeveling wordt in de toekomst niet meer relevant geacht. Dit met inachtneming van de bevoegdheid van het college om te bepalen wanneer en aan welke benchmark deelgenomen wordt.

Aanbeveling 5:

De auditcommissie erop toe te laten zien dat de kwalitatieve en kwantitatieve kaders ten aanzien van externe inhuur (zowel Ila- als I Ib-diensten) én naleving van de (gewijzigde) Leidraad Externe inhuur worden gemonitord als onderdeel van de Administratieve Organisatie en Interne Controle en de interne audits.

Uitvoering

Met de invoering van het inhuurproces via de MSP per 1 juli 2017 is de Leidgemeenteraad Flexibele Arbeid 2013 inclusief documenten waarnaar verwezen wordt komen te vervallen en is de nieuwe werkwijze via de MSP leidend. Deze werkwijze borgt de juiste toepassing van regelgeving inzake externe inhuur. Met Manpower/Tapfin wordt afgesproken dat de gemeente Schiedam een z.g. COS3402verklaring gaat ontvangen. Dit is een assuranceverklaring van een externe accountant inzake interne beheersing serviceorganisatie

Conclusie

Bereik

Het rapport is voorzien van een uitgebreid raadsvoorstel en voorafgaand aan een raadsvergadering in de commissie behandeld. Daarmee kreeg het rapport bestuurlijke aandacht en is aan de doelstelling van het onderzoek (kwaliteit van de informatievoorziening onder de aandacht brengen) voldaan.

Effect

Aanbeveling 1 is niet door de raad overgenomen en aanbeveling 2 is opgevolgd. Van aanbevelingen 3 t/m 5 kan worden gezegd dat zij niet relevant zijn omdat ze door nieuwe wetgeving / ontwikkelingen zijn ingehaald. Daarmee hoeven deze aanbevelingen niet meer in een opvolgingsonderzoek te worden meegenomen.

4.11 Onderzoek Participatiewet: “Aan de slag”

Doelstelling van het onderzoek

Als doelstelling valt in het onderzoek te lezen:

De Rekenkamercommissie Schiedam-Vlaardingingen (RKC) wil de gemeenteraadsfracties inzicht bieden in de praktijk van de samenwerking van de drie gemeenten binnen Stroomopwaarts. Hierbij zijn de ervaringen van cliënten met de uitvoering van het nieuwe beleid meegenomen. Met het onderzoek wil de RKC de raad ondersteunen bij hun kaderstellende en controlerende rol, de ervaring van nieuwe doelgroepen in beeld brengen en bekijken of de uitvoering van het nieuwe beleid het gewenste effect heeft voor deze doelgroep.

Aanbevelingen

Nr	Omschrijving	Score
1	Gemeenteraad: Formuleer heldere doelen	
2	Gemeenteraad: Krijg Zicht op re-integratie naar werk en vergroting (arbeids)participatie kwetsbare doelgroepen	
3	Gemeenteraad: Formuleer als raad eisen die gesteld kunnen worden aan de kwaliteit en het kwaliteitsbeleid rondom re-integratie en vergroting van (arbeids)participatie kwetsbare doelgroepen.	
4	Gemeenteraad: Stel in samenspraak met het college het proces vast. Wat is wanneer nodig om de kaderstellende en controlerende rol te vervullen?	

A: Het bereik van het onderzoek

Reactie college

In zijn reactie van 4 maart 2016 geeft het college aan zich te herkennen in de bevindingen van de RKC. Vervolgens wordt t.a.v. de aanbevelingen aangegeven op welke wijze al samen met de raad acties plaatsvinden om de raad meer mogelijkheden te geven de kaderstellende en controlerende rol nog beter te gaan invullen.

Aandacht / wijze van behandelen in de raad (het bereik)

De commissiebehandeling op 14 juni 2016 duurde 15 minuten waarbij door 5 fracties vragen zijn gesteld. Ten behoeve van de behandeling is een uitgebreid raadsvoorstel opgesteld. Na de commissiebehandeling is het onderzoek geagendeerd voor de raadsvergadering van 28 juni 2016. Daar is het zonder beraadslaging (behandeltijd nog geen 1/2 minuut) afgedaan.

Externe aandacht in digitale media

In de digitale media zijn geen perspublicaties over dit rapport aangetroffen.

Besluit gemeenteraad

De gemeenteraad besloot op 28 juni 2016 om:

- Aanbevelingen 1 t/m 4 over te nemen;
- Het rapport met inbegrip van de conclusies en aanbevelingen voor kennisgeving aan te nemen.

B: Het effect van het onderzoek

Stand van zaken

Aanbeveling 1

Formuleer heldere doelen

Formuleer als gemeenteraad is samenhang met de doelen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en jeugdhulp (Jeugdwet) ook voor werk en re-integratie duidelijke doelen. Bepaal waar de inzet van Stroomopwaarts toe dient te leiden in termen van vergroting en ontwikkeling van (arbeids)participatie van vooral kwetsbare doelgroepen. Bepaal welke beleidsprestaties dienen te worden gerealiseerd. Vraag het college om op basis van die doelen met een voorstel voor beleidsmonitoring te komen.

Uitvoering

De doelstellingen en beoogde maatschappelijke effecten zijn opgenomen in de (beleids-) begrotingen van de gemeente, de GR jeugdhulp, Stroomopwaarts en ROGplus. Voor monitoring is de MVS-monitor ontwikkeld en staan de rapportages van de GR ter beschikking

Aanbeveling 2

Zicht op re-integratie naar werk en vergroting (arbeids)participatie kwetsbare doelgroepen

De gemeenteraden dienen zicht te krijgen in de resultaten op het gebied van re-integratie naar werk en vergroting van (arbeids)participatie kwetsbare doelgroepen in de gemeente. Daarbij is het enerzijds van belang inzicht te krijgen in de omvang van de groep jongeren die voorheen onder de Wajong

Uitvoering

De bestuursrapportages van Stroomopwaarts geven inzicht in deze cijfers. Om de aansluiting te maken met de onderliggende begroting wordt gerapporteerd over alle prestatie-indicatoren. Met behulp van het 'stoplichtmodel' wordt aangegeven wat op het moment de stand van zaken is. Daar waar er sprake is van bijzonderheden of afwijkingen, wordt dit toegelicht. De bestuursrapportage geeft hiermee een beeld van de ontwikkelingen en welke maatregelen hierop worden/zijn genomen.

Aanbeveling 3

Zicht op kwaliteit

Formuleer als raad eisen die gesteld kunnen worden aan de kwaliteit en het kwaliteitsbeleid rondom re-integratie en vergroting van (arbeids)participatie kwetsbare doelgroepen. Uit het onderzoek blijkt dat er de komende jaren een toename te verwachten is van jongeren met een beperkte loonwaarde die uitstromen uit het praktijkonderwijs (Pro / VSO / Mbo). Ervaringen met het realiseren van een vloeiende overgang van onderwijs naar werk en het voorkomen van uitval zijn wisselend. Daarnaast is het beleid omtrent beschut werk nog niet uitgekristalliseerd. Daarom is het van belang om voor beide de vinger aan de pols te houden. Bepaal welke aspecten van kwaliteit belangrijk zijn, rekening houdend met de bestaande aanpak, benutting van de beschikbare middelen, en de wettelijke eisen. Het gaat om begeleiding en toeleiding van de doelgroep en om het informeren en begeleiden van werkgevers en het realiseren van goede matches. Bepaal een standpunt over de vraag of sturing daarop een zaak van het college is, of dat je daar als raad actief over geïnformeerd wilt worden. Bedenk hierbij of de raad ook zelf een taak heeft in het zicht houden op de kwaliteit, en zo ja, hoe deze eruit ziet.

Uitvoering

Stroomopwaarts heeft sterk ingezet op de uitstroom naar werk. Alle uitkeringsgerechtigden zijn ingedeeld in 4 klantgroepen op basis van de ingeschatte tijd die nodig is om uit te stromen naar betaald werk. (< 6 maanden en > dan 12 maanden).

In relatie tot deze nieuwe klantindeling worden steeds meer passende instrumenten en methoden ingezet om na te gaan wat de werkzame ingrediënten van interventies zijn. Om een vloeiende overgang van onderwijs naar werk te realiseren heeft Stroomopwaarts de praktijkroute geïntroduceerd. In samenwerking met het speciaal onderwijs en praktijkonderwijs wordt gestreefd naar een sluitende aanpak, zodat iedere schoolverlater PRO/VSO een duurzame plaats vindt. Dit kan zowel betaald werk

NOTA VAN BEVINDINGEN

(al dan niet beschermt), dagbesteding of vrijwilligerswerk zijn. Eén SOW-route waar kwetsbare jongeren, maar ook andere kwetsbare inwoners gebruik kunnen maken van een traject om de juiste plaats op de arbeidsmarkt te vinden of anders optimaal kunnen participeren.

De kaderstellende rol van de gemeenteraad krijgt vorm in de vastgestelde P&C cyclus en de mogelijkheid om te sturen via de zienswijze. Voor goede controle is heldere sturing noodzakelijk. In de bestuursrapportage wordt de gemeenteraad geïnformeerd over alle activiteiten en resultaten die Stroomopwaarts in ieder kwartaal heeft genomen om de instroom in de bijstand te beperken en de uitstroom te bevorderen. Deze bestuursrapportage wordt, op basis van de ervaring, steeds overzichtelijker en leesbaarder gemaakt. Tevens wordt er gestreefd naar een compactere rapportage. De belangrijkste bevindingen worden dan ook verwerkt in een bestuursamenvatting.

Aanbeveling 4

Vaststelling proces

Stel als raad in samenspraak met het college het proces vast. Wat is wanneer nodig om de kaderstellende en controlerende rol te vervullen? Het verdient aanbeveling dat de raad proactief met het college in gesprek gaat over de procesmatige vormgeving van de verdere betrokkenheid van de raad. Het strekt tot de aanbeveling dat de raad aangeeft welke informatie nodig is om die rol te vervullen. Dit helpt de raad om grip te krijgen op complexe dossiers en om een proactieve houding aan te nemen naar het college: van reactief naar kaderstellend.

Uitvoering

De kaderstellende rol van de gemeenteraad krijgt vorm in de vastgestelde P&C cyclus en de mogelijkheid om te sturen via de zienswijze. Voor goede controle is heldere sturing noodzakelijk. In de bestuursrapportage wordt de gemeenteraad geïnformeerd over alle activiteiten en resultaten die Stroomopwaarts in ieder kwartaal heeft genomen om de instroom in de bijstand te beperken en de uitstroom te bevorderen. Deze bestuursrapportage wordt, op basis van de ervaring, steeds overzichtelijker en leesbaarder gemaakt. Tevens wordt er gestreefd naar een compactere rapportage. De belangrijkste bevindingen worden dan ook verwerkt in een bestuursamenvatting.

Conclusie

Bereik

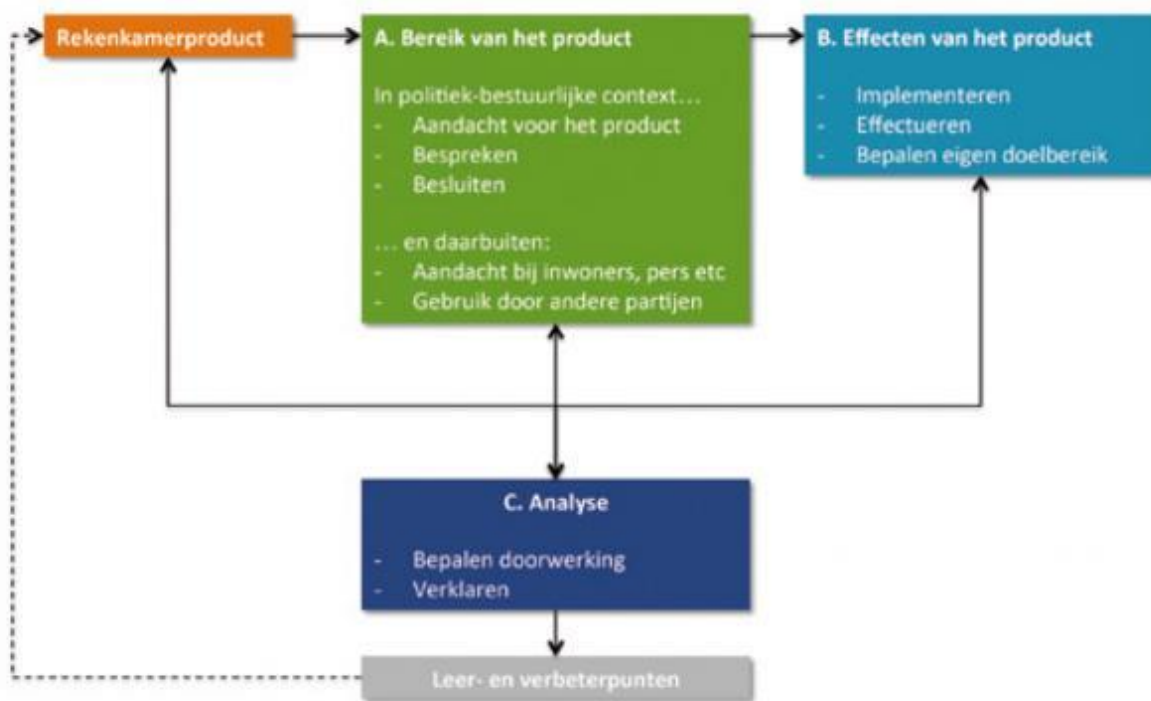
Het rapport is voorzien van een uitgebreid raadsvoorstel en voorafgaand aan een raadsvergadering in de commissie behandeld. Daarmee kreeg het rapport bestuurlijke aandacht en is aan de doelstelling van het onderzoek (kwaliteit van de informatievoorziening onder de aandacht brengen) voldaan

Effect

Alle aanbevelingen zijn opgevolgd.

Bijlage 1 Stappenplan meten van doorwerking decentrale rekenkamers Het doorwerkingsmodel (NVVR-2017)

De Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissie (NVRR) heeft in 2017 het Stappenplan – Meten van doorwerking decentrale rekenkamers opgesteld. Dit model bestaat uit de onderstaande onderdelen:.

Figuur 2: Nieuw model om doorwerking te meten

Het model gaat uit van een product, bijvoorbeeld een onderzoeksrapport, presentatie of handreiking, dat door de rekenkamer wordt aangeboden aan de gemeenteraad.

A. Bereik van het product

In onderdeel A wordt feitelijk in beeld gebracht welk bereik het rekenkamerproduct heeft gehad danwel hoe het is gebruikt binnen het samenspel van rekenkamer, raad, college en ambtelijke organisatie. Variabelen die hierbij onder de loep genomen kunnen worden zijn: aandacht voor het product bij college, raad en ambtelijke organisatie;

- bespreking van het product en de daarin gedane aanbevelingen door de commissie en/of raad;
- besluitvorming over de aanbevelingen in het product.

Tevens wordt onderzocht welke externe aandacht er voor het product bij de samenleving, pers en andere rekenkamers was en in hoeverre het product door andere partijen is gebruikt. Al deze variabelen zeggen iets over het bereik van het product. En kunnen aan de hand van indicatoren feitelijk in beeld worden gebracht en visueel worden samengevat, bijvoorbeeld in een schema of in een spinnenweb.

B. De effecten die het product te weeg heeft gebracht

Het hele idee van een rekenkamerproduct is dat het leidt tot een bepaalde verandering, dat het iets te weeg brengt. Binnen de organisatie of in termen van maatschappelijk effect. Dit wordt onderzocht in onderdeel B, waar feitelijk in kaart wordt gebracht wat er na besluitvorming veranderd is als gevolg van het rekenkamerproduct. De variabelen die hierbij onderzocht kunnen worden zijn:

BIJLAGEN

- implementatie van de aanbevelingen of de redeneertrant in beleid(svoornemens) en/of de uitvoering daarvan;
- effect dat is bereikt door de implementatie van de aanbevelingen;
- de mate van doelbereik door de rekenkamer: in hoeverre heeft het product voldaan aan het
- doel dat de rekenkamer ermee voor ogen stond.

De verandering die door het rekenkamerproduct is gerealiseerd of de effecten die het bedoeld dan wel onbedoeld heeft gehad, kunnen eveneens feitelijk in kaart worden gebracht, worden beschreven en samengevat worden weergegeven in een tabel, schema of spinnenweb.

C. Analyse: beoordeling doorwerking en verklaringen daarvoor

Vervolgens voert de rekenkamer ter verdieping in het derde onderdeel (C) een analyse uit om te komen tot een uitspraak over welke (soort) doorwerking er gesorteerd is en wat de verklaringen hiervoor zijn. Om vervolgens te komen tot leer- en verbeterpunten.